

Dôvodová správa

B. Osobitná časť

K Čl. I. (ZoE)

K bodom 1 a 2 § 2 písm. a) body 8 a 9

Navrhovaná úprava upravuje definície prepojenie a zúčtovanie odchýlok a dopĺňa ich o príslušné časti vodíkovej infraštruktúry rovnako ako zahŕňa vodík medzi komodity, na ktoré sa príslušné definície vzťahujú.

K bodu 3 § 2 písm. a) bod 11

Navrhovaná úprava zahŕňa príslušné časti vodíkovej infraštruktúry do definície pripojení do sústavy, siete alebo (po novom) do vodíkovej siete.

K bodu 4 § 2 písm. a) bod 12

Navrhovaná úprava, v spojení s navrhovanou úpravou bodu 3, dopĺňa doterajšiu definíciu prístupu aj o prístup do vodíkovej infraštruktúry.

K bodu 5 § 2 písm. a) bod 12 nové podbody 12.7. až 12.10.

Navrhovaná úprava dopĺňa definície rôznych typov zmlúv o pripojenie k po novom upravovanej vodíkovej infraštruktúre. Dopĺňa sa charakteristika prístupu k vodíkovej prepravnej sieti, vodíkovej distribučnej sieti, zásobníku vodíka a vodíkovému terminálu. Charakteristiky prístupu k predmetnej vodíkovej infraštruktúre, rovnako ako zmluvy o prístupu k nej, sú ďalej upravené v ďalších navrhovaných bodoch.

K bodu 6 § 2 písm. a) bod 13

Navrhovaná úprava zahŕňa príslušné časti vodíkovej infraštruktúry do definície prevádzkovej bezpečnosti sústavy, siete alebo (po novom) vodíkovej siete.

K bodu 7 § 2 písm. a) bod 15

Návrh úpravy súvisí s využívaním inteligentných meracích systémov vo vodíkovej sieti.

K bodu 8 § 2 písm. a) nový bod 17

Navrhovaná úprava súvisí s transpozíciou čl. 17 až 19 smernice o vnútornom trhu s plynom, ktoré upravujú používanie inteligentných meracích systémov v sektore plynárenstva a vo vodíkovej sústave, ako aj s čl. 23 smernice, ktorý upravuje požiadavky interoperability a postupy pre prístup k údajom na trhu so zemným plynom. V navrhovanej úprave došlo k presunutiu definície pojmu interoperabilita, ktorý bol pôvodne definovaný v časti elektroenergetiky, konkrétne v § 2 písm. b) bod 51, do všeobecnej časti definícií v § 2 písm. a) bod 17, aby sa rozšírila aplikácia definície pojmu aj na sektor plynárenstva a vodíkového hospodárstva.

K bodu 9 § 2 písm. b) bod 57

V súvislosti s presunutím definície interoperability do všeobecnej časti definícií sa táto definícia navrhuje v časti elektroenergetiky vypustiť.

K bodu 10 § 2 písm. c) bod 1

Navrhuje sa doplnenie § 2 písm. c) bod 1 z dôvodu jednoznačného zahrnutia zmesi plynu a vodíka medzi druhy plynu, ktoré môžu byť predmetom prepravy a distribúcie v plynárenskej sieti. Návrh reflektuje aktuálny vývoj európskej energetickej legislatívy a podporuje postupnú integráciu vodíka do plynárenskej infraštruktúry pri súčasnom zachovaní bezpečnosti a spoľahlivosti prevádzky siete. Stanovenie prípustnej koncentrácie vodíka prevádzkovateľom siete zohľadňuje technické možnosti konkrétnej infraštruktúry.

K bodu 11 § 2 písm. c) bod 2

Navrhovaná úprava uvádza existujúcu definíciu do súladu s úpravou definície výrobcu plynu podľa § 3 písm. c) zrealizovanej predchádzajúcou novelou zákona o energetike (ďalej len „ZoE“). Výroba vodíka nie je výrobou plynu podľa ZoE z dôvodu aby sa na tohto výrobcu nevzťahovali všetky povinnosti výrobcov plynu.

K bodu 12 § 2 písm. c) bodom 7 až 12

V celom ZoE je navrhovanou úpravou realizovaná terminologická revízia súvisiaca s úpravou zariadení na skvapalňovanie plynu.

V doterajšej právnej úprave sa vo väčšine prípadov používa termín „zariadenie na skvapalňovanie zemného plynu“, ktorý je však terminologicky nesprávny. V zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1788 z 13. júna 2024 o spoločných pravidlách pre vnútorné trhy s obnoviteľným plynom, so zemným plynom a s vodíkom, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2023/1791 a zrušuje smernica 2009/73/ES (Ú. v. EÚ L, 2024/1788) (ďalej len „smernica (EÚ) 2024/1788“ alebo „smernica o vnútornom trhu s plynom“) (sa zemným plynom rozumejú všetky druhy plynov, vrátane napríklad biometánu alebo iných obnoviteľných plynov získavaných inak ako ťažbou – v zmysle ZoE sa však zemným plynom rozumie iba jeden druh plynu, a to taký, ktorý je získavaný ťažbou a tento termín nezahŕňa aj ostatné druhy plynu, tak, ako tomu je v smernici.

Pretože zariadenie na skvapalňovanie plynu bude, v súlade s jeho zamýšľaným účelom, využívané aj na skvapalňovanie iných ako vyťažovaných plynov, je nutné ho označovať ako zariadenie na skvapalňovanie plynu, nie ako zariadenie na skvapalňovanie zemného plynu.

K bodu 13 § 2 písm. c) bod 14

Do definície podporných služieb sa dopĺňa vodík.

K bodu 14 § 2 písm. c) bod 28

Navrhuje sa upraviť definícia odovzdávacieho miesta pre plyn pre účely použitia týchto termínov v nadväzujúcej úprave.

K bodu 15 § 2 písm. d) bod 8

Navrhuje sa upraviť definícia vodíkového zariadenia zavedená predchádzajúcou novelizáciou tak, aby zahŕňala novo upravované aktivity na trhu s vodíkom a bola v súlade s terminológiou používanou vo zvyšku novo navrhovanej úpravy.

K bodu 16 § 2 písm. d) bod 14

Definícia vodíkového terminálu v platnom ZoE výslovne odkazuje na kvapalnú amoniak a je samostatnou vstupnou bránou do regulácie, nezávislou od definície dodávky vodíka: prevádzkovanie vodíkového terminálu je podnikaním v energetike vyžadujúcim povolenie

(§ 4 ods. 1 písm. j) a § 6 ods. 2 písm. l) návrhu) a prístup do vodíkového terminálu je cenovo regulovanou činnosťou podľa § 11 ods. 2 písm. n) zákona č. 250/2012 Z. z. Navrhované spresnenie zabezpečuje, že zariadenie nakladajúce s amoniakom na chemické, hnojivové alebo priemyselné účely, ktoré ho nepremieňa na vodík vtláčaný do siete, nie je vodíkovým terminálom, a teda nepodlieha povoleniu ani cenovej regulácii.

K bodu 17 § 2 písm. d) nové body 15 až 20

Navrhujú sa doplniť definície zariadení na výrobu vodíka, dodávky vodíka, prípojky zariadení na výrobu vodíka, priameho vodíkovodu, akumulácie vodíka v sieti a informácií o vyúčtovaní za dodávku vodíka pre účely použitia týchto termínov v nadväzujúcej úprave vodíkového hospodárstva.

K bodu 18 § 3 písm. a) bod 12, § 49 ods. 12 a 13 a § 75 ods. 1

Vypustenie slova „zemného“ nadväzuje na terminologickú revíziu podľa odôvodnenia k bodu 12. Definícia vertikálne integrovaného plynárenského podniku zodpovedá čl. 2 bodu 43 smernice (EÚ) 2024/1788, ktorý vymedzuje vertikálne integrovaný podnik jednotne pre plynárenské podniky aj vodíkové podniky. Vertikálnou integráciou je spojenie aspoň jednej sieťovej alebo infraštruktúrnej činnosti s výrobou alebo dodávkou plynu alebo vodíka pod spoločnou kontrolou. Súbežný výkon distribúcie plynu a distribúcie vodíka tým istým podnikom preto vertikálnu integráciu nezakladá; ide o horizontálne spojenie sieťových činností (čl. 2 body 42 až 44 smernice (EÚ) 2024/1788).

K bodu 19 § 3 písm. c) bod 1

Do definície výrobcu plynu sa navrhujú zahrnúť aj výrobcovia obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov, na účely transpozície článku 9 smernice 2024/1788 a súvisiacich ustanovení.

K bodu 20 § 3 písm. c) body 2 a 7

Vid' odôvodnenie k bodu 12.

K bodu 21 § 3 písm. c) bod 5

Navrhuje sa zahrnúť aktívneho odberateľa plynu do definície dodávateľa plynu.

K bodu 22 § 3 písmeno d) nové body 4 až 12

Navrhuje sa doplniť definícia nových subjektov na trhu s vodíkom.

K bodu 23 nový § 3a

K odseku 1: Navrhuje sa doplniť nové ustanovenie § 3a, ktoré má za cieľ riešiť terminologické problémy s rozlišovaním vodíka od plynu.

S ohľadom na fakt, že vodík ako taký, pokiaľ je vtláčaný do plynárenskej siete, ide subsumovať pod definíciu „plynu“, bolo potrebné vykonať odlišenie vodíka, ktorý spadá do úpravy plynárstva od vodíka, ktorý po novom spadá do úpravy vodíkového hospodárstva.

Stanovením, že vodíkom sa všeobecne rozumie vodík vysokého stupňa čistoty, sa má doceliť výklad, že v prípade primiešavania vodíka do plynárenskej siete je vodík považovaný za predmet plynárenskej regulácie od momentu, kedy je vtláčaný do plynárenskej siete, pretože dôjde k jeho „znečisteniu“. Naopak, pokiaľ k takému „znečisteniu“ nedôjde, vtedy ak je vodík vtláčaný do vodíkovej siete alebo dopravovaný priamym vodíkovodom, podlieha vodík regulácii v rámci vodíkového hospodárstva.

K odseku 2: Zastrešujúca výkladová klauzula naviazaná na § 3a odstraňuje výkladovú neistotu naprieč všetkými vstupnými bránami režimu (dodávka, výroba, uskladňovanie, skvapalňovanie vodíka a prevádzkovanie vodíkoveho terminálu) jediným ustanovením a zabezpečuje, že komoditné nakladanie s amoniakom a metanolom na chemické/hnojivové/priemyselné účely zostáva mimo zákona. Je v súlade so smernicou (EÚ) 2024/1788 a nariadením (EÚ) 2024/1789, ktoré regulujú vodík ako energetický nosič vo vodíkovej sústave, a so zásadou proporcionality.

K bodu 24 § 4 ods. 1 písm. c), § 6 ods. 2 písm. c)

Medzi aktivity, ktoré sú považované za podnikanie v energetike, sa dopĺňa skvapalňovanie plynu v zariadení na skvapalňovanie plynu.

K bodu 25 § 4 ods. 1 nové písmená i) a j)

Medzi aktivity, ktoré sú považované za podnikanie v energetike, sa dopĺňajú aktivity na trhu s vodíkom, ktoré sú po novom upravené v rámci úpravy vodíkoveho hospodárstva.

K bodu 26 § 4 ods. 2 a 3

Do existujúcej úpravy sa dopĺňa vodík. Ďalej ide o sprecizovanie platnej úpravy a zjednotenie úpravy v elektroenergetike a plynárenstve.

K bodom 27 a 28 § 4 ods. 5 prvá veta a ods. 6

Do existujúcej úpravy súvisiacej s aktívnymi odberateľmi sa dopĺňa aktívny odberateľ plynu.

K bodu 29 § 6 ods. 2 nové písmená k) a l)

Medzi aktivity, na ktoré sa vyžaduje povolenie na podnikanie v energetike, sa dopĺňajú aktivity na trhu s vodíkom, ktoré sú novo upravené v rámci úpravy vodíkoveho hospodárstva.

K bodom 30 a 31 § 6 ods. 9 a 10

Do existujúcej úpravy sa dopĺňa vodík.

K bodu 32 § 6 nový odsek 15

Dopĺňa sa úprava vodíka analogicky k existujúcej úprave elektriny a plynu.

K bodu 33 § 7 ods. 1 písm. h) a ods. 2 písm. g)

Dopĺňajú sa činnosti vodíkoveho hospodárstva a skvapalňovanie plynu.

K bodu 34 § 7 ods. 5

Doplnenie povinnosti žiadateľa o vydanie povolenia na distribúciu vodíka preukázať osvedčenie na výstavbu energetického zariadenia podľa § 12 aj vtedy, ak bude prevádzkovať novú vodíkovú distribučnú sieť vybudovanú ako rozšírenie existujúcej vodíkovej distribučnej siete iného prevádzkovateľa.

K bodu 35 § 7 ods. 8

Dopĺňa sa, že povinnosť preukázať odbornú spôsobilosť podľa odseku 1 písm. e), povinnosť určiť zodpovedného zástupcu podľa odseku 1 písm. g) a povinnosť určiť zodpovedného zástupcu podľa odseku 2 písm. d) sa nevzťahuje ani na osoby, ktoré vykonávajú len činnosť dodávky vodíka.

K bodu 36 § 10 ods. 1 tretia veta

Zosúladenie s § 7 podmienky pre vydanie povolenia a § 12 doplnením o vodík.

K bodu 37 § 10 ods. 11

Navrhuje sa upresnenie uplatňovania povinností prevádzkovania a zabezpečenia regulovaných činností podľa rozhodnutia vydaného podľa odseku 8 a 9.

K bodu 38 § 11 ods. 4

Navrhuje sa legislatívna zmena § 11 ods. 4 doplnením kompetencie okresných súdov pri ukladaní povinnosti umožniť vstup na pozemok za účelom zriadenia elektroenergetických zariadení.

K bodu 39 nový § 14a

Doplňa sa nový § 14a, ktorý upravuje výstavbu priamych vodíkovodov a vydanie súhlasu s ich výstavbou. Priame vodíkovody boli upravené analogicky s priamymi plynovody, s výnimkou niektorých podmienok pre vydanie súhlasu s ich výstavbou, ktoré boli upravené tak, aby zodpovedali predpokladanému fungovaniu vodíkového hospodárstva a využívaniu priamych vodíkovodov.

K bodu 40 § 15 ods. 1

Do existujúcej právnej úpravy sa dopĺňajú činnosti vo vodíkovom hospodárstve.

K bodu 41 § 15 ods. 3 nové písmeno h)

Prevádzkovateľ zariadenia na skvapalňovanie plynu sa dopĺňa medzi účastníkov trhu s plynom.

K bodu 42 § 15 ods. 4 nové písmená c) až g)

Dopĺňajú sa noví účastníci trhu s vodíkom.

K bodu 43 § 15 ods. 13

Navrhuje sa zakotviť regulovaný prístup do zariadenia na skvapalňovanie plynu obdobne, ako tomu je v prípade zásobníka.

K bodu 44 § 15 ods. 14 druhá a tretia veta

Navrhuje sa opraviť nekonzistencia v úprave regulovaného verzus dohodnutého prístupu do zásobníka.

K bodu 45 § 15 ods. 17 prvá veta

Navrhované úpravy sú transpozíciou čl. 34 a 37 smernice o vnútornom trhu s plynom, ktorá umožňuje členským štátom zaviesť regulovaný prístup na trh s vodíkom až od 1. januára 2033, respektíve umožňuje členským štátom uplatňovať do 31. decembra 2032 dohodnutý prístup k vodíkovým sieťam a do zásobníkov vodíka.

K bodu 46 § 15 nový odsek 18

Vid' odôvodnenie k bodu 45.

K bodom 47 až 51 § 16

Ide o sprecizovanie a formálno-technické úpravy ustanovení v § 16 týkajúce sa vedenia evidencie držiteľov povolenia.

K bodom 52 až 70 § 17 až § 17c

Navrhované úpravy predstavujú transpozíciu čl. 11 smernice o vnútornom trhu s plynom, kedy sa dopĺňa úprava koncových odberateľov vodíka analogicky k úprave práv koncových odberateľov elektriny a koncových odberateľov plynu.

K bodom 71 až 77 § 17d

Transpozícia čl. 12 smernice o vnútornom trhu s plynom, ktorý upravuje právo na zmenu dodávateľa a pravidiel súvisiace so zmenou dodávateľa. Dopĺňa sa právo koncového odberateľa vodíka na výber a zmenu dodávateľa a s tým súvisiace náležitosti.

K bodu 78 § 17e ods. 1 prvá veta

Transpozícia čl. 12 ods. 4 smernice o vnútornom trhu s plynom, ktorý upravuje právo odberateľov v domácnosti, ktorí odoberajú zemný plyn a vodík, zúčastňovať sa na programoch kolektívnej zmeny dodávateľa.

K bodu 79 § 17e nový odsek 5

Transpozícia čl. 12 ods. 4 smernice o vnútornom trhu s plynom, ktorý upravuje právo odberateľov v domácnosti, ktorí odoberajú zemný plyn a vodík, zúčastňovať sa na programoch kolektívnej zmeny dodávateľa nadväzuje na úpravu v § 17e. Novým ustanovením § 17e ods. 5 sa rozširuje o právo odberateľov v domácnosti, ktorí odoberajú zemný plyn a vodík, kedykoľvek jednostranne zrušiť svoju účasť na kolektívnej zmene dodávateľa.

K bodom 80 až 89 § 17f

Vid' odôvodnenie k bodom 52 až 77.

K bodu 90 § 19 ods. 1

Transpozícia čl. 10 smernice o vnútornom trhu s plynom, ktorý členským štátom ukladá povinnosť stanoviť kritériá technickej bezpečnosti a vypracovať na ich základe technické pravidlá na pripojenie k zariadeniam LNG, zásobníkom zemného plynu, ďalším prepravným alebo distribučným sieťam, alebo priamym plynovodom, ako aj k vodíkovej sústave.

K bodu 91 § 19 ods. 2 nové písmeno o)

Transpozícia čl. 41 a 45 smernice o vnútornom trhu s plynom.

K bodu 92 § 19 ods. 7 prvá a druhá veta

Transpozícia čl. 10 a 35 až 37 smernice o vnútornom trhu s plynom.

K bodu 93 § 19 ods. 8

Transpozícia čl. 10 smernice o vnútornom trhu s plynom.

K bodu 94 Poznámka pod čiarou k odkazu 50

Navrhuje sa úprava poznámky pod čiarou k odkazu 50, v ktorej je uvedené už neplatné a neúčinné znenie zákona o štátnej pomoci.

K bodu 95 § 27 ods. 2 písm. r)

Specifikuje sa, že výrobca elektriny je povinný úradu poskytovať údaje písomne alebo elektronicky každoročne do 30. mája.

K bodu 96 § 35 ods. 1 písm. f) bod 1, písm. k) a písm. l), § 40 ods. 11, § 69 ods. 2 písm. t) bod 3 a písm. u), § 70 ods. 1 písm. k) a písm. m), § 76 ods. 10, § 82x ods. 1 písm. j), § 82aa ods. 6

Navrhuje sa zjednotenie písania správneho slovného spojenia so zákonom č. 157/2018 Z. z., kde v § 2 písm. ap) je uvedené, že montáž určeného meradla je súbor činností spojených s umiestnením a inštaláciou určeného meradla na miesto používania a umiestnenie zabezpečovacej značky montážnika.

K bodu 97 § 37 ods. 4 nové písm. f)

Navrhovaná úprava zabezpečí, že činnosť evidencie kreditov bude v ZoE zahrnutá medzi činnosťami vykonávanými organizátorom krátkodobého trhu s elektrinou a ako taká bude podliehať regulácii v zmysle zákona o regulácii.

K bodu 98 Poznámky pod čiarou k odkazom 69 a 70

Navrhuje sa úprava poznámky pod čiarou k odkazom 69 a 70, v ktorej zákon č. 142/2000 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol zrušený a nahradený zákonom č. 157/2018 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K bodu 99 nový § 40a

Doplnenie nového § 40a reaguje na technologické zmeny v oblasti elektronických komunikácií, ktoré majú priamy dopad na prevádzku inteligentných meracích systémov, meraní typu A a diaľkovo ovládaných prvkov v elektroenergetike. Inteligentné prvky a merania typu A vyžadujúce diaľkovú komunikáciu a prenos dát využívajú komunikačnú infraštruktúru mobilných sietí, čím vznikla závislosť prevádzkovateľov distribučných sústav elektriny od technológií tretích strán. Plánované a postupne realizované ukončenie prevádzky mobilných sietí druhej generácie, ktoré sú v súčasnosti využívané ako komunikačná infraštruktúra pre významnú časť inteligentných prvkov a meraní typu A v elektroenergetike (prevažne inteligentných meracích systémov), iniciovalo potrebu novelizovať príslušnú časť legislatívneho rámca za účelom vzniku všeobecne aplikovateľných pravidiel pre prípad straty možnosti komunikácie týchto zariadení v budúcnosti.

Zmeny v sektore telekomunikácií sú dôsledkom technologického vývoja v oblasti elektronických komunikácií a uvoľňovania rádiového spektra pre modernejšie mobilné technológie. Tento proces je riadený mobilnými operátormi a prebieha nezávisle od potrieb energetického sektora, pričom má priame dopady na riadenie elektrickej sústavy a fungovanie trhu s elektrinou.

Bez prijatia primeraných legislatívnych opatrení by zánik možnosti vzdialenej komunikácie a prenosu dát mohol viesť k:

- zníženiu spoľahlivosti a bezpečnosti prevádzky distribučných sústav,
- obmedzeniu možností vzdialeného riadenia sústavy,
- narušeniu fungovania trhu elektrinou,
- zvýšeniu prevádzkových nákladov distribučných spoločností,
- negatívnym dopadom na koncových odberateľov elektriny.

Cieľom úpravy je vytvoriť jasný, právne istý a proporcionálny rámec pre riešenie situácií, keď na odbernom mieste alebo odovzdávacom mieste dôjde k strate možnosti vykonávať diaľkový odpočet inteligentného meracieho systému alebo merania typu A. Návrh uvedených úprav sleduje najmä tieto ciele:

- umožniť dočasné zachovanie prevádzky existujúcich určených meradiel v prípadoch, keď zánik možnosti diaľkového odpočtu nemá zásadný vplyv na bezpečnosť, spoľahlivosť prevádzky sústavy alebo fungovanie trhu,
- súčasne zabezpečiť, aby na určených kategóriách odberných miest a odovzdávacích miest, bola funkčnosť diaľkového odpočtu zachovaná,
- zabrániť neprimeraným, nárazovým a celospoločensky neefektívnym investíciám do plošnej a okamžitej výmeny meradiel,
- vytvoriť priestor na postupnú a riadenú transformáciu meracej infraštruktúry.

Navrhovaná právna úprava vychádza z princípu celospoločensky najnižších nákladov a proporcionality zásahu. Plná a okamžitá výmena všetkých meradiel dotknutých ukončením prevádzky sietí druhej generácie by predstavovala významnú investičnú a prevádzkovú záťaž, ktorá by sa nevyhnutne premietla do regulovaných nákladov a následne do ceny za distribúciu elektriny. Sekundárne by sa táto plošná výmena negatívne prejavila aj na poskytovaných službách ako aj na lehotách nových pripojení odberných zariadení alebo výrobných zariadení.

V odseku 1 sa ustanovuje, že ak dôjde k zániku možnosti vykonávať diaľkový odpočet na odbernom mieste a odovzdávacom mieste, tak sa takéto miesto dočasne považuje za odberné miesto a odovzdávacie miesto bez inteligentného meracieho systému a bez merania typu A a za odberné miesto a odovzdávacie miesto s meraním typu C. Tým ostáva zachované zaradenie daného odberného miesta alebo odovzdávacieho miesta ako miesta, ktoré má byť vybavené inteligentným meracím systémom, resp. meraním typu A. Ak na obnovenie funkčnosti diaľkového odpočtu je nevyhnutná výmena meradla alebo jeho časti, umožňuje prevádzkovateľovi distribučnej sústavy vykonať takúto výmenu až po uplynutí životnosti alebo platnosti overenia určeného meradla. Tým nie sú dotknuté ustanovenia vyplývajúce z odseku 2.

V odseku 2 sa ustanovuje povinnosť prevádzkovateľa distribučnej sústavy vykonať výmenu určeného meradla na odberných miestach a odovzdávacích miestach, ktoré spadajú do stanovených kategórií. Kategórie odberných miest a odovzdávacích miest ustanoví Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky vo vykonávacom právnom predpise. Pre výnimočné prípady, keď ani výmenou určeného meradla nie je možné zabezpečiť diaľkový odpočet, zákon ustanovuje, že takéto odberné miesto a odovzdávacie miesto bude považované za miesto bez inteligentného meracieho systému ako odberné miesto a odovzdávacie miesto s meraním typu C.

Návrh zákona pracuje s pojmom „vopred známy“ okamih zániku možnosti vykonávať diaľkový odpočet. Týmto pojmom sa rozumie taká časová lehota, ktorá umožňuje prevádzkovateľovi distribučnej sústavy reálne naplánovať a zabezpečiť výmenu dotknutých určených meradiel, pričom:

- zohľadňuje počet dotknutých odberných miest a odovzdávacích miest,
- umožňuje realizáciu výmeny bez zásadného narušenia bežnej prevádzky distribučnej sústavy,

- nespôsobuje neprimeraný zásah do plánovaných investícií a obnovy infraštruktúry.

Cieľom nie je stanoviť pevnú časovú lehotu, ale vytvoriť flexibilný rámec, ktorý umožní zohľadniť technické, organizačné a kapacitné možnosti prevádzkovateľov distribučných sústav v konkrétnych podmienkach. Posúdenie splnenia tejto podmienky sa vykonáva individuálne so zohľadnením objektívnych technických, organizačných a kapacitných možností prevádzkovateľa distribučnej sústavy.

K bodu 100 § 42 ods. 2

Ustanovenie upravuje situáciu, ktorá vyplýva z technologického vývoja dátových sietí a zastarania starších dátových sietí, ktoré môžu byť trvale vypnuté ešte pre uplynutím technickej doby životnosti inteligentných meracích systémov. V tomto prípade úrad túto skutočnosť zohľadní pri vykonávaní cenovej regulácie.

K bodom 101 a 102 § 42 ods. 4 a nové odseky 6 a 7

Navrhuje sa doplnenie úpravy inštalovanie inteligentných meracích systémov v nadväznosti na snahy o plošný roll-out IMS. Navrhovaná úprava podporuje ciele uvedené v oznámení Komisie Európskeho parlamentu a Rady o balíku energetických opatrení pre občanov. Digitalizácia zberu dát je nevyhnutným predpokladom pre znižovanie nákladov na prevádzkovanie sústavy a zaistenie udržateľných cien pre koncových odberateľov.

K bodu 103 § 46 ods. 3, § 64 ods. 7 písm. p) bod 2.5., § 70 ods. 1 písm. m), § 82 ods. 1 písm. h) a ods. 4, § 82n ods. 7 písm. n) bod 2.5, § 82x ods. 1 písm. j), § 82af ods. 1 písm. h)

Navrhuje sa zjednotenie písania slovného spojenia určené meradlo v celom texte zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike z dôvodu jednoznačnej identifikácie, kedy ide o určené meradlo v zmysle zákona č. 157/2018 Z. z. o metrologii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 157/2018 Z. z.“).

K bodu 104 § 47 nový odsek 7

Navrhuje sa medzi základné zmluvné vzťahy na trhu s plynom zaradiť zmluvu o prístupe do zariadenia na skvapalňovanie plynu. Ide o jednu zo zložiek transpozície čl. 31 smernice o vnútornom trhu s plynom.

K bodu 105 § 47 ods. 10

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 106 § 49 ods. 1 nové písmeno e)

Navrhuje sa aby prevádzkovateľ prepravnej siete mal právo odmietnuť prístup do prepravnej siete dodávateľovi vodíka z dôvodu dosiahnutia maximálnej koncentrácie vodíka v plyne na základe podmienok stanovených prevádzkovateľom prepravnej siete. Úprava má technicko - bezpečnostný charakter.

K bodu 107 § 49 ods. 6 písm. a)

Transpozícia čl. 39 ods. 1 smernice o vnútornom trhu s plynom.

K bodu 108 § 49 ods. 6 písm. h)

Transpozícia čl. 39 ods. 3 smernice o vnútornom trhu s plynom.

K bodu 109 § 49 ods. 7 písm. c)

Transpozícia čl. 39 ods. 4 smernice o vnútornom trhu s plynom.

K bodu 110 § 53 ods. 7

Legislatívno-technická úprava, vzhľadom na vloženie nového odseku 7 do § 47.

K bodom 111 a 112 nadpis § 60 a § 60 ods. 1 a 2

Navrhovaná úprava cieľi na upravenie podmienok pripájania nových zásobníkov vodíka a vodíkových terminálov k existujúcej vodíkovej infraštruktúre v rámci procesu tzv. „blendingu“, ktorý bude spočívať v primiešavaní vodíka do plynárenskej siete.

K bodu 113 § 63a ods. 2 písm. g)

Transpozícia čl. 41 ods. 2 smernice o vnútornom trhu s plynom.

K bodu 114 nový § 63b

V súvislosti s transpozíciou čl. 31 smernice o vnútornom trhu s plynom sa navrhuje úprava práv a povinností prevádzkovateľa zariadenia na skvapalňovanie plynu ako nového účastníka trhu s plynom. Tu je dôležité zdôrazniť, že zariadenie na skvapalňovanie plynu je v zmysle smernice o vnútornom trhu s plynom možné pripojiť iba do prepravnej siete, nie do distribučnej siete.

K bodom 115 a 116 § 64 ods. 3 a 5

Prevádzkovatelia distribučných sústav a distribučných sietí majú dnes oznamovaciu povinnosť pri plánovanom obmedzení alebo prerušení distribúcie upravenú rozdielne. V elektroenergetike § 31 ods. 2 písm. t) zákona č. 251/2012 Z. z. ukladá prevádzkovateľovi distribučnej sústavy oznámiť plánované obmedzenie alebo prerušenie distribúcie elektriny miestne obvyklým spôsobom alebo elektronicky a zverejnením na webovom sídle priamo odberateľom elektriny, najmenej 15 dní pred plánovaným začatím; v plynárenstve § 64 ods. 3 vyžaduje individuálne písomné oznámenie dotknutým účastníkom trhu s plynom. Navrhovaná úprava zjednocuje spôsob oznamovania pri plánovaných prácach s elektroenergetikou, čím sa pre odberateľov zabezpečí rovnaká a prehľadná forma informovania naprieč distribútormi energií a zníži sa administratívna záťaž prevádzkovateľa pri individuálnom písomnom oznamovaní. Keďže oznámenie podľa odseku 3 sa po novom adresuje odberateľom plynu, v nadväznosti na to sa v odseku 5 zosúladzuje okruh osôb oprávnených na náhradu škody pri nesplnení tejto oznamovacej povinnosti.

K bodu 117 § 64 ods. 6 nové písmeno p)

Doplnené ustanovenie § 64 ods. 6 písm. p) predstavuje transpozíciu čl. 19 písm. a) smernice (EÚ) 2024/1788, ktorý upravuje fungovanie inteligentných meracích systémov v sieti zemného plynu. Cieľom navrhovanej úpravy je zabezpečiť koncovým odberateľom prístup k údajom vo svojich odberných a odovzdávacích miestach v takmer reálnom čase. Navrhovaná úprava je identická s úpravou danej problematiky v sektore elektroenergetiky.

K bodu 118 § 67 ods. 3

Navrhuje sa doplnenie slova „minimálne“, ktorý spresňuje charakter oznamovacej lehoty a odstraňuje možné výkladové nejasnosti. Ide o legislatívno-technickú úpravu, ktorá jednoznačne ustanovuje, že 15 dní predstavuje najkratšiu lehotu na oznámenie plánovaného obmedzenia alebo prerušenia uskladňovania plynu, pokiaľ sa zmluvné strany nedohodnú na kratšej lehote.

K bodu 119 § 67 ods. 6 písm. s)

Navrhuje sa vypustenie povinnosti prevádzkovateľa zásobníka vypracúvať návrh prevádzkového poriadku prevádzkovateľa zásobníka a návrh verejne konzultovať, nakoľko uvedenú problematiku rieši § 19.

K bodu 120 § 67 ods. 6 písm. a)

Transpozícia čl. 39 ods. 1 smernice (EÚ) 2024/1788.

K bodu 121 § 67 ods. 7

Navrhuje sa opraviť chybný odkaz na § 67 ods. 6 písm. c), ktorý mal byť transpozíciou čl. 33 ods. 2 smernice (EÚ) 2024/1788, ktorý ustanovuje, že povinnosť zaistenia nediskriminačného prístupu k uskladňovaniu plynu kohokoľvek, kto o prístup požiada, sa nevzťahuje na podporné služby a dočasné uskladňovanie plynu, ktoré súvisia so zariadeniami na skvapalňovanie plynu a sú nevyhnutné pre proces spätného splyňovania – v doterajšom ustanovení bolo chybné odkazované na písm. c) namiesto písm. d) a e), ktoré príslušné povinnosti prevádzkovateľa zásobníka upravujú.

K bodu 122 § 69 ods. 1 písm. i)

Legislatívno-technická úprava, vzhľadom na vloženie nového odseku 7 do § 47.

K bodu 123 § 70 nové odseky 5 až 8

Navrhuje sa upraviť práva a povinnosti aktívnych odberateľov v plynárenstve v súlade s požiadavkami čl. 15 smernice (EÚ) 2024/1788.

K bodu 124 nový § 70b

Nový § 70b, ktorý sa týka prístupu poverených osôb k údajom koncového odberateľa plynu, predstavuje transpozíciu čl. 22 smernice o vnútornom trhu s plynom. § 70b ods. 1 transponuje prvú vetu ods. 1 čl. 22 smernice, podľa ktorej majú členské štáty povinnosť špecifikovať pravidlá prístupu oprávnených strán k údajom koncového odberateľa. Oprávnenou stranou sa rozumie osoba splnomocnená alebo inak určená koncovým odberateľom plynu. Údajmi koncového odberateľa sú v súlade s čl. 22 ods. 1 smernice údaje uvedené v ods. 2.

Ods. 3 a 5 sú transpozíciou čl. 22 ods. 2 a 3 smernice o vnútornom trhu s plynom. Stanovujú sa princípy poskytovania údajov zo strany zodpovedných správcov údajov na žiadosť splnomocnenej osoby (možnosť diaľkového prístupu) a požiadavky na postupy pre sprístupňovanie požadovaných údajov vrátane zabezpečenia nediskriminačného prístupu a za dodržiavania ochrany údajov.

Ods. 6 transponuje čl. 22 ods. 5 smernice o vnútornom trhu s plynom, ktorý požaduje, aby bol prístup k požadovaným údajom koncového odberateľa bezodplatný v prípade, že koncový odberateľ alebo ním splnomocnená osoba požiada o poskytnutie údajov v elektronickej podobe, ktorá sa v návrhu zákona ustanovuje ako prioritná forma pre poskytovanie údajov. Naopak v prípade, že splnomocnená osoba požiada o poskytnutie údajov v listinnej podobe, je povinná uhradiť náklady spojené s vyhotovením listiny a jej zaslaním.

K bodu 125 nové § 75a až § 75c

Transpozícia čl. 57 smernice o vnútornom trhu s plynom.

K bodu 126 § 77 ods. 1 prvá veta

Podľa čl. 17 ods. 2 smernice (EÚ) 2024/1788 členské štáty pristúpia k zavádzaniu inteligentných meracích systémov v sieti zemného plynu až po posúdení nákladov a prínosov vykonanom v súlade so zásadami prílohy II smernice, v ktorom sa určia čisté prínosy pre odberateľov, pričom posúdenie možno vykonať samostatne pre jednotlivé kategórie odberateľov. Platné znenie § 77 ods. 1 hovorí len o „preukázanej opodstatnenosti“ bez väzby na formalizované posúdenie podľa prílohy II, takže určenie kategórií nie je právne podmienené pozitívnym výsledkom takéhoto posúdenia. Povinnosť prevádzkovateľa distribučnej siete inštalovať inteligentné meracie systémy podľa § 64 ods. 7 písm. l) v spojení s § 77 by tak mohla vzniknúť aj pre kategórie bez preukázaných čistých prínosov, čo by bolo v rozpore so smernicou a vyvolalo by neoprávnené náklady premietané do distribučných taríf. Pojem analýza nákladov a prínosov je v zákone č. 251/2012 Z. z. zaužívaný.

K bodu 127 § 77 nové odseky 4 a 5

Doplňa sa nový ods. 4, ktorý je transpozíciou požiadaviek čl. 20 a čl. 23 smernice o vnútornom trhu s plynom, a zavádza právo koncového odberateľa plynu na inštaláciu inteligentného meracieho systému na jeho žiadosť (po splnení podmienok na inštaláciu inteligentného meracieho systému) v prípade, kedy nie sú inteligentné meracie systémy zavádzané systematicky z dôvodu negatívneho výsledku posúdenia nákladov a prínosov zavedenia inteligentných meracích systémov. Pokiaľ sa koncový odberateľ rozhodne uplatniť právo na inštaláciu inteligentného meracieho zariadenia a splní technické podmienky pre jeho inštaláciu, je prevádzkovateľ distribučnej siete povinný túto inštaláciu zrealizovať. Dopĺňajú sa tiež niektoré informačné povinnosti prevádzkovateľa distribučnej siete voči koncovému odberateľovi v súlade s požiadavkami čl. 20 ods. 2 smernice o vnútornom trhu s plynom. Ustanovenia § 76, ktoré sú všeobecne uplatniteľné, tým dotknuté nie sú.

Nové ustanovenie v ods. 5 dopĺňa povinnosť prevádzkovateľa distribučnej siete zverejňovať na svojom webovom sídle náklady na inštaláciu inteligentného meracieho systému a typy inteligentných meracích systémov ponúkaných koncovým odberateľom plynu na ich žiadosť v súlade s požiadavkami čl. 20 ods. 2 smernice o vnútornom trhu s plynom.

K bodu 128

Navrhuje sa doplnenie nadpisu piatej časti zákona o energetike.

K bodu 129 § 82a nový odsek 1

V súvislosti s transpozíciou pravidiel týkajúcich sa vodíkového hospodárstva sa medzi základné zmluvné vzťahy na trhu s vodíkom navrhuje doplniť zmluva o dodávke vodíka.

K bodu 130 § 82a nové odseky 6 až 9

V súvislosti s transpozíciou pravidiel týkajúcich sa vodíkového hospodárstva sa medzi základné zmluvné vzťahy na trhu s vodíkom navrhuje doplniť zmluva o prístupe do zásobníka vodíka, zmluva o prístupe do vodíkového terminálu, zmluva o prenesení zodpovednosti za odchýlku vo vodíkovom hospodárstve a zmluva o združenej dodávke vodíka.

K bodu 131 § 82a ods. 10

Navrhuje sa upraviť znenie § 82a ods. 10 tak, aby bol v súlade s novým číslovaním celého odseku a rovnako predstavoval splnomocnenie pre ÚRSO k úprave náležitostí uvedených zmlúv vo vykonávanom predpise.

K bodu 132 § 82b ods. 6 nové písmená m) a n)

Transpozícia čl. 50 smernice o vnútornom trhu s plynom.

K bodu 133 § 82b ods. 7 nové písmená i) a j)

Transpozícia čl. 50 ods. 1 písm. g) a h) smernice o vnútornom trhu s plynom.

K bodu 134 nový § 82ba

Nové ustanovenie § 82ba predstavuje transpozíciu čl. 42 ods. 1 smernice o vnútornom trhu s plynom, podľa ktorého majú členské štáty zabezpečiť, aby prevádzkovateľ prepravnej siete a prevádzkovateľ vodíkovej prepravnej siete zaviedol a uverejnil transparentné a účinné postupy a sadzby pre nediskriminačné pripojenie zariadení na uskladňovanie zemného plynu, zásobníkov vodíka, zariadení LNG, vodíkových terminálov a priemyselných odberateľov k prepravnej sieti a k vodíkovej prepravnej sieti, a tieto postupy boli predkladané na schválenie regulačnému orgánu. Prevádzkovateľ prepravnej siete a prevádzkovateľ vodíkovej prepravnej siete pritom nesmú odoprieť pripojenie nového zariadenia na uskladňovanie zemného plynu, zásobníka vodíka, zariadenia LNG, vodíkového terminálu alebo priemyselného odberateľa na základe možných budúcich obmedzení týkajúcich sa dostupných sieťových kapacít alebo dodatočných nákladov súvisiacich s nevyhnutným zvýšením kapacity.

Zatiaľ čo v prípade prevádzkovateľa prepravnej siete je požiadavka smernice (EÚ) 2024/1788 už transponovaná prostredníctvom § 60 zákona o energetike, v prípade vodíkového hospodárstva je nevyhnutné určiť zodpovedajúce povinnosti prevádzkovateľovi vodíkovej prepravnej siete. Podobne ako v prípade prevádzkovateľa prepravnej siete sa tak navrhuje uložiť prevádzkovateľovi prepravnej vodíkovej siete vypracovať a zverejniť transparentné a účinné postupy na nediskriminačné pripojenie nového zásobníka vodíka, vodíkového terminálu alebo odberného vodíkového zariadenia odberateľa vodíka mimo domácnosti do vodíkovej prepravnej siete; tieto postupy sú súčasťou prevádzkového poriadku prevádzkovateľa vodíkovej prepravnej siete a podliehajú schváleniu úradom.

Prevádzkovateľ vodíkovej prepravnej siete nebude oprávnený odmietnuť pripojenie nového zásobníka vodíka, vodíkového terminálu alebo odberného vodíkového zariadenia odberateľa vodíka mimo domácnosti do prepravnej siete z dôvodu možných obmedzení dostupných kapacít vodíkovej prepravnej siete v budúcnosti ani z dôvodu dodatočných nákladov spojených s potrebným zvýšením kapacity. Prevádzkovateľ vodíkovej prepravnej siete je povinný pre pripojenie nového zásobníka vodíka, vodíkového terminálu alebo odberného vodíkového zariadenia odberateľa vodíka mimo domácnosti do vodíkovej prepravnej siete zabezpečiť dostatočnú kapacitu v danom vstupnom a výstupnom bode pripojenia.

Právomoc ÚRSO schvaľovať takéto postupy pripájania nového zásobníka vodíka, vodíkového terminálu alebo odberného vodíkového zariadenia odberateľa vodíka mimo domácnosti do vodíkovej prepravnej siete sa navrhuje doplniť do zákona o regulácii.

K bodu 135 § 82c ods. 3

Navrhuje sa upraviť znenie predmetného ustanovenia tak, aby znenie zákona bolo z právneho hľadiska správne – prípadná výnimka sa neuplatní na základe odseku 4 alebo 7, ale na základe rozhodnutia ministerstva ako príslušného orgánu, odsek 4 iba oprávňuje ministerstvo k vydaniu takého rozhodnutia.

K bodu 136 § 82c ods. 7

Navrhuje sa upraviť znenie predmetného ustanovenia tak, aby bolo z právneho hľadiska správne – výnimka sa uplatňuje na základe rozhodnutia ministerstva ako príslušného orgánu. Toto rozhodnutie sa bude týkať neuplatňovania odseku 3, nemožno však tvrdiť, že by k zrušeniu výnimky malo dôjsť vydaním opačného rozhodnutia (teda rozhodnutia o uplatňovaní odseku 3) – k zrušeniu výnimky dôjde zrušením rozhodnutia, na základe ktorého sa výnimka uplatňovala.

K bodu 137 § 82g ods. 7

Legislatívno-technická úprava, vzhľadom na vloženie nového odseku 7 do § 47.

K bodu 138 § 82m ods. 17

Navrhuje sa doplniť ďalšie po novom upravované subjekty na trhu s vodíkom. Ide o transpozíciu čl. 55 ods. 2 písm. f) smernice o vnútornom trhu s plynom.

K bodu 139 nové § 82n až § 82af

K § 82n (Práva a povinnosti prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete)

V nadväznosti na zvolenú legislatívnu stratégiu vytvorenia celej novej časti zákona o energetike, ktorá bude upravovať vodíkové hospodárstvo, sa navrhuje doplniť do zákona aj ustanovenia o ďalších účastníkoch trhu s vodíkom.

V ustanovení § 82n sa navrhujú upraviť práva a povinnosti prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete. Postavenie tohoto účastníka trhu s vodíkom bude v zásade analogické postaveniu prevádzkovateľa distribučnej siete v plynárenstve s určitými odlišnosťami.

Rovnako ako prevádzkovateľ distribučnej siete v plynárenstve bude aj prevádzkovateľ vodíkovej distribučnej siete povinný umožniť pripojenie a prístup tretích strán do vodíkovej siete. Podľa navrhovaného § 82n ods. 6 písm. e) a f) bude prevádzkovateľ distribučnej siete povinný uzatvoriť zmluvu o pripojení do distribučnej siete s každým, kto o to požiada, ak sú splnené technické podmienky a obchodné podmienky pripojenia do vodíkovej distribučnej siete, a následne uzatvoriť zmluvu o prístupe do vodíkovej distribučnej siete a distribúcii vodíka s každým, kto o to požiada, ak sú splnené technické podmienky a obchodné podmienky na prístup a využívanie vodíkovej distribučnej siete. Odmietnuť prístup do vodíkovej distribučnej siete bude môcť prevádzkovateľ siete podľa § 82n ods. 1 písm. c) a d) iba v prípade dôvodu nedostatku kapacity vodíkovej distribučnej siete alebo pokiaľ by tento prístup zabraňoval plneniu povinností vo všeobecnom hospodárskom záujme (pokiaľ by v sektore vodíkoveho hospodárstva boli také povinnosti uložené).

Na rozdiel od sektoru plynárenstva sa však nenavrhuje uplatňovať regulovaný prístup do vodíkovej infraštruktúry. Podľa čl. 35 ods. 1 smernice (EÚ) 2024/1788 platí, že členské štáty sú povinné zabezpečiť zavedenie systému regulovaného prístupu tretích strán k vodíkovým sieťam na základe zverejnených sadzieb, používaných objektívne a bez diskriminácie akýchkoľvek užívateľov týchto sietí. Podľa odseku 2 majú potom členské štáty povinnosť zabezpečiť, aby sadzby alebo metodiky pre ich výpočet pred ich vstupom do platnosti schválil regulačný orgán a aby tieto sadzby, a prípadne metodiky, ak sú schválené len metodiky, boli pred vstupom do platnosti zverejnené. Podľa čl. 35 ods. 4 smernice (EÚ) 2024/1788 sa do 31. decembra 2032 členské štáty môžu rozhodnúť regulovaný prístup nepoužiť. V takom prípade je nevyhnutné zaistiť zavedenie systému dohodnutého prístupu tretích strán k vodíkovým sieťam v súlade s objektívnymi, transparentnými a nediskriminačnými kritériami.

Regulačné orgány majú povinnosť prijať nevyhnutné opatrenia, aby umožnili užívateľom vodíkových sietí dohodnúť prístup k vodíkovým sieťam a zaistili, aby strany mali povinnosť dohodnúť prístup k vodíkovým sieťam v dobrej viere.

V súlade s uvedenou možnosťou derogácie regulovaného prístupu sa navrhuje, aby bol zákonom stanovený dohodnutý prístup do vodíkovej distribučnej siete, rovnako ako tomu je v prípade prístupu do vodíkovej prepravnej siete. Podľa navrhovateľa je dohodnutý prístup do vodíkovej siete perspektívnejší v tom zmysle, že stimuluje investície do ešte sa len rozvíjajúceho odvetvia a umožňuje tak samotný vznik tohoto environmentálne preferovaného sektoru energetiky. Pretože ceny za prístup do vodíkovej distribučnej siete nebude na návrh prevádzkovateľa siete schvaľovať regulačný orgán, a nebude tak o takých cenách žiadne rozhodnutie, je na prevádzkovateľovi vodíkovej distribučnej siete, aby zverejnil nielen obchodné podmienky prístupu do vodíkovej distribučnej siete, ale aj ceny za prístup do vodíkovej distribučnej siete. Táto povinnosť je stanovená v novom (novelizovanom) § 15 ods. 16 zákona o energetike.

V ostatnom je navrhované postavenie prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete veľmi obdobné ako postavenie prevádzkovateľa distribučnej siete v sektore plynárenstva.

Navrhovaný § 82n ods. 1 upravuje základné práva prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete. Popri práve na odmietnutie prístupu do ním prevádzkovanvej siete v prípade dôvodu nedostatku kapacity vodíkovej distribučnej siete alebo pokiaľ by tento prístup zabraňoval plneniu povinností vo všeobecnom hospodárskom záujme je to najmä právo nakupovať, uskladňovať a predávať vodík účastníkom trhu s vodíkom na účely zabezpečenia vyváženosti vodíkovej distribučnej siete a rovnováhy množstva vodíka vstupujúceho a vystupujúceho z vodíkovej distribučnej siete a plnenia ďalších činností prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete (na základe transparentných, nediskriminačných a trhových postupov), teda na bilancovanie ním prevádzkovanvej vodíkovej siete.

Navrhovaný ods. 2 upravuje oprávnenie prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete (bez nároku na náhradu škody) obmedziť alebo prerušiť distribúciu vodíka v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas (okrem prípadov, ak škoda vznikla zavinením prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete) v zákonom vymenovaných prípadoch, ako je napr. pri vykonávaní plánovaných rekonštrukcií, modernizácií, opráv, údržby a revízií vodíkových zariadení, alebo bezprostredného ohrozenia života, zdravia alebo majetku osôb a pri likvidácii týchto stavov.

Ods. 6 a 7 potom vymedzujú základné povinnosti prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete. Ide napr. o povinnosti zabezpečovať spoľahlivé, bezpečné a efektívne prevádzkovanie vodíkovej distribučnej siete za hospodárnych podmienok pri dodržaní podmienok ochrany životného prostredia a energetickú efektívnosť, a povinnosť zabezpečovať rozvoj vodíkovej distribučnej siete pri dodržaní podmienok ochrany životného prostredia a na základe ekonomických podmienok tak, aby kapacita vodíkovej siete dlhodobo vyhovovala odôvodneným požiadavkám účastníkov trhu s vodíkom na prístup do vodíkovej distribučnej siete a distribúciu vodíka (§ 82n ods. 6 písm. a) a b) návrhu zákona). Ďalej sa jedná o povinnosti týkajúce sa zabezpečenia prístupu do vodíkovej distribučnej siete a k službám vodíkovej siete (§ 82n ods. 6 písm. c) až g) návrhu zákona), najmä povinnosti zabezpečiť na transparentnom a nediskriminačnom princípe prístup do vodíkovej distribučnej siete, k podporným službám a k akumulácii vodíku v sieti, a uzatvoriť zmluvu o prístupe do vodíkovej distribučnej siete a distribúcii vodíka s každým, kto o to požiada, ak sú splnené technické podmienky a obchodné podmienky na prístup a využívanie vodíkovej distribučnej siete, a zabezpečiť nediskriminačné

zaobchádzanie so všetkými účastníkmi trhu s vodíkom. V neposlednom rade ide o povinnosti týkajúce sa samotného prevádzkovania vodíkovej distribučnej sústavy, ako je napr. povinnosť zabezpečiť meranie distribuovaného vodíka vrátane jeho vyhodnocovania a predkladať namerané údaje účastníkovi trhu s vodíkom, s ktorým je uzatvorená zmluva o prístupe do vodíkovej distribučnej siete a distribúcii vodíka na danom odbernom mieste, zabezpečovať vyvažovanie vodíkovej distribučnej siete, zabezpečovať zúčtovanie vyvažovania vodíkovej distribučnej siete a sledovať a dodržiavať riadenie kvality vodíka vo vodíkovej distribučnej sieti.

Ods. 10 transponuje povinnosť prevádzkovateľa distribučnej siete, v prípade odmietnutia prístupu alebo pripojenia do vodíkovej distribučnej siete z dôvodu nedostatku kapacity alebo nedostatočného prepojenia, posilniť alebo rozšíriť kapacitu siete podľa čl. 38 ods. 2 a čl. 42 ods. 2 smernice (EÚ) 2024/1788, a to za podmienok, ktoré sú technicky a ekonomicky uskutočniteľné.

K § 82o (Oddelenie prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete)

Navrhovaný § 82o návrhu zákona upravuje tzv. unbundling prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete, teda oddelenie prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete. Minimálne požiadavky na právne, funkčné (vrátane personálneho) a účtovné oddelenie prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete sú v smernici (EÚ) 2024/1788 upravené spoločne s požiadavkami na oddelenie prevádzkovateľov distribučných sietí v plynárenstve v čl. 46 smernice. Pretože požiadavky na oddelenie prevádzkovateľa distribučnej siete v plynárenstve sú už v slovenskom právnom poriadku transponované na základe predchádzajúcej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009), preberá navrhovaný § 82o návrhu zákona princípy súčasnej zákonnej úpravy a ak je to možné, na právnu úpravu oddelenia prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete sa tiež odkazuje.

Podľa ods. 1 platí, že prevádzkovateľ vodíkovej distribučnej siete, ktorý je súčasťou vertikálne integrovaného podniku, musí byť z hľadiska právnej formy, organizácie a rozhodovania nezávislý od iných činností, súvisia s prevádzkovaním vodíkového terminálu, skvapalňovaním vodíka, výrobou, dodávkou, prepravou a uskladňovaním vodíka, ak úrad nerozhodol o udelení výnimky z povinnosti oddelenia prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete. Návrh zákona sa v ods. 1 súčasne odkazuje na rovnaké použitie § 65 ods. 2 a 3 zákona o energetike, teda na ustanovenie upravujúce vzťah požiadavky na oddelenie prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete k vlastníctvu vodíkovej siete (§ 65 ods. 2 zákon o energetike) a ustanovenie upravujúce minimálne požiadavky na funkčné oddelenie takého prevádzkovateľa siete (§ 65 ods. 3 zákona o energetike).

Zároveň odsek 1 transponuje článok 46 ods. 1 tretiu a štvrtú vetu smernice (EÚ) 2024/1788, ktorá umožňuje členským štátom stanoviť, že prevádzkovatelia vodíkových distribučných sietí si môžu prenajať alebo lízingom získať aktíva vodíkovej siete od iných vlastníkov alebo prevádzkovateľov v rámci toho istého podniku, pričom takýto nájom nesmie viesť ku krížovým dotáciám. Ide o kľúčovú možnosť pre zmenu účelu existujúcich plynovodov na distribúciu vodíka: nájomný model umožňuje ponechať vlastníctvo aktív v pôvodnej štruktúre a súčasne splniť požiadavku oddelenia regulačných báz aktív. Bez nájomnej opcie by každá zmena účelu potrubia vyžadovala prevod vlastníctva aktív, čo zvyšuje transakčné náklady a daňové dopady bez akéhokoľvek prínosu pre užívateľov sietí. Zákaz krížových dotácií v navrhovanom znení plne chráni odberateľov plynu aj vodíka.

Prevádzkovateľ vodíkovej distribučnej siete tak bude povinný zabezpečiť

- a) že osoby zodpovedné za riadenie vodíkovej distribučnej siete sa priamo ani nepriamo nepodieľajú na riadení činností výroby, prepravy a dodávky vodíka integrovaného podniku,
- b) nezávislé konanie osôb zodpovedných za riadenie vodíkovej distribučnej siete,
- c) že rozhodovacie práva, ktoré sa viažu k majetku potrebnému na prevádzkovanie, údržbu alebo rozvoj vodíkovej distribučnej siete, sú nezávislé od rozhodovacích práv, ktoré sa viažu k inému majetku integrovaného podniku
- d) vypracovať program súladu
- e) vymenovať alebo inak ustanoviť osobu povinnú zabezpečiť súlad s požiadavkami na oddelenie prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete (tzv. compliance officer).

Navrhovaný ods. 3 upravuje základné povinnosti compliance officera. Osoba povinná zabezpečiť súlad (compliance officer) musí

- a) sledovať plnenie programu súladu,
- b) vypracovať a každoročne do 30. apríla predložiť ÚRSO správu za predchádzajúci rok, v ktorej uvedie opatrenia prijaté na plnenie programu súladu,
- c) vydávať prevádzkovateľovi distribučnej siete odporúčania týkajúce sa programu súladu a jeho plnenia,
- d) bezodkladne informovať ÚRSO o každom závažnom porušení programu súladu.

Minimálne obsahové náležitosti tzv. programu súladu upravuje navrhovaný odsek 5. Podľa tohoto ustanovenia je prevádzkovateľ vodíkovej distribučnej siete (ktorý je súčasťou vertikálne integrovaného podniku) povinný v programe súladu určiť opatrenia na zabezpečenie nediskriminačného správania prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete. Program súladu musí určiť konkrétne povinnosti zamestnancom zamerané na vylúčenie možného diskriminačného správania prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete. Je na zodpovednosti prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete, ako detailne také povinnosti v programe súladu nastaví, pokiaľ by však nastavené povinnosti zamestnancov neboli dostatočné k zaisteniu nediskriminačného správania prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete, je na compliance officerovi, aby taký nedostatok identifikoval a dal odporúčania prevádzkovateľovi vodíkovej distribučnej siete a prípadne uviedol v správe spracováanej pre úrad.

Navrhovaný ods. 6 upravuje ďalšie povinnosti prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete v súvislosti s požiadavkami na oddelenie prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete. Prevádzkovateľ vodíkovej distribučnej siete tak bude povinný

- a) každoročne do 30. júna na svojom webovom sídle spolu s výročnou správou zverejňovať správu o plnení opatrení prijatých v programe súladu za predchádzajúci rok vypracovanú osobou povinnou zabezpečiť súlad,
- b) zabezpečiť riadne plnenie úloh osoby povinnej zabezpečiť súlad,
- c) predložiť ÚRSO každú zmluvu medzi ním a inou osobou, ktorá je súčasťou toho istého vertikálne integrovaného podniku, do 30 dní po jej uzavretí.

Navrhované ods. 7 až 10 predstavujú transpozíciu čl. 52 smernice o vnútornom trhu s plynom, ktorý upravuje tzv. zemepisne vymedzené vodíkové siete. Podľa čl. 52 ods. 1 smernice (EÚ) 2024/1788 môžu členské štáty stanoviť, že regulačné orgány udelia výnimku z článkov 68 a 71 alebo z článku 46 smernice (EÚ) 2024/1788 (teda z povinnosti oddelenia prevádzkovateľov sietí) pre vodíkové siete, ktoré prepravujú vodík v zemepisne obmedzenej priemyselnej alebo obchodnej oblasti. Ustanovenie čl. 52 smernice (EÚ) 2024/1788 umožňuje udelenie výnimky

z povinnosti oddelenia prevádzkovateľov sietí ako v prípade zemepisne obmedzenej vodíkovej prepravnej siete, tak vodíkovej distribučnej siete. Z praktických dôvodov však návrh zákona upravuje iba možnosť udelenia výnimky z povinnosti oddelenia pre prevádzkovateľa distribučných sietí vodíka, aby sa uľahčil vznik tzv. vodíkových údolí alebo oblastí, ktoré nebudú na časovo obmedzenú dobu pripojené k iným častiam vodíkovej siete a kde sa výroba a distribúcia vodíka sústreďujú v jednej oblasti.

Na žiadosť prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete, príp. osoby, ktorá ešte nie je prevádzkovateľom vodíkovej distribučnej siete, ale má zámer takúto sieť prevádzkovať, môže ÚRSO rozhodnúť o udelení výnimky z povinnosti oddelenia prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete. Zákonným predpokladom (v súlade s článkom 52 ods. 1 smernice o vnútornom trhu so zemným plynom) je však to, že musí ísť o distribučnú sieť vodíka.

- a) ktorá nezahŕňa žiadne vodíkové prepojenie,
- b) k vodíkovej distribučnej sieti nie je priamo pripojený zásobník vodíka ani vodíkový terminál, alebo je každý priamo pripojený zásobník vodíka alebo vodíkový terminál pripojený aj k inej vodíkovej sieti, na ktorú sa nevzťahuje výnimka z povinnosti oddelenia podľa odseku 7,,
- c) slúži k distribúcii vodíka v rámci miestnej ohraničenej oblasti priemyselných alebo obchodných činností predovšetkým koncovým odberateľom vodíka, ktorých odberné miesta sú pripojené k tejto vodíkovej distribučnej sieti,
- d) nie je ani nebude pripojená k inej vodíkovej sieti s výnimkou vodíkových distribučných sietí, ktorých prevádzkovateľovi bola udelená výnimka z povinnosti oddelenia prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete.

Podľa čl. 52 ods. 2 druhý pododsek smernice (EÚ) 2024/1788 platí, že každých sedem rokov od udelenia výnimky zverejní regulačný orgán posúdenie jej dopadu na hospodársku súťaž, vodíkovú infraštruktúru a rozvoj a fungovanie trhu s vodíkom v Únii alebo členskom štáte. V nadväznosti na toto ustanovenie smernice sa preto v ods. 9 navrhuje, aby ÚRSO (ak rozhodol o udelení výnimky z povinnosti oddelenia prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete) bol povinný najmenej raz za 7 rokov od nadobudnutia právnej moci rozhodnutia o udelení výnimky vykonať a uverejniť vyhodnotenie dopadov udelennej výnimky na hospodársku súťaž, rozvoj vodíkovej infraštruktúry a trh s vodíkom na území Slovenska a Európskej únie.

Keďže v priebehu času môže distribučná sieť vodíka prestať spĺňať požiadavky uvedené v ods. 8 alebo môže mať dĺžka trvania výnimky z povinnosti oddelenia nepriaznivý vplyv na rozvíjajúci sa trh s vodíkom, ÚRSO je podľa navrhovaného odseku 10 oprávnený rozhodnúť o zrušení výnimky z povinnosti oddelenia prevádzkovateľa distribučnej siete vodíka, ak zistí, že niektorá z podmienok na základe ktorých bola udelená výnimka z povinnosti oddelenia, alebo ak by pokračovanie výnimky z povinnosti oddelenia prevádzkovateľa distribučnej siete vodíka mohlo ohroziť hospodársku súťaž alebo ovplyvniť rozvoj infraštruktúry vodíka alebo trhu s vodíkom na Slovensku alebo v Európskej únii. Ide o transpozíciu článku 52 ods. 2 prvého pododseku smernice o vnútornom trhu so zemným plynom.

Podľa čl. 52 ods. 2 druhý pododsek smernice (EÚ) 2024/1788 členské štáty majú prijať potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby žiadosti výrobcov vodíka o prístup a žiadosti priemyselných odberateľov o pripojenie boli oznámené regulačnému orgánu, uverejnené a spracované v súlade s článkom 42. Pri zverejňovaní žiadostí o prístup sa zachováva dôvernosť, ktoré majú z obchodného hľadiska citlivú povahu. V odseku 11 sa preto navrhuje uložiť prevádzkovateľovi distribučnej siete vodíka povinnosť (pokiaľ ho výrobca vodíka alebo

odberateľ vodíka mimo domácnosť požiadal o pripojenie alebo prístup do vodíkovej distribučnej siete) najneskôr do 10 pracovných dní odo dňa vybavenia žiadosti informovať úrad o spôsobe jej vybavenia. Prevádzkovateľ vodíkovej distribučnej siete je najneskôr do 10 pracovných dní odo dňa doručenia žiadosti uverejní na svojom webovom sídle informáciu o doručení žiadosti podľa prvej vety; pri uverejnení zachováva dôvernosť citlivých obchodných informácií.

Prevádzkovateľ distribučnej siete môže byť zároveň prevádzkovateľom vodíkovej distribučnej siete v rámci jednej právnickej osoby; zákon nevyžaduje oddelenie distribúcie vodíka od distribúcie plynu. Povinnosť oddelenia podľa § 82o sa uplatní, len ak je prevádzkovateľ vodíkovej distribučnej siete súčasťou vertikálne integrovaného podniku (§ 3 písm. a) bod 12), a v súlade s čl. 46 ods. 1 smernice (EÚ) 2024/1788 smeruje k nezávislosti od činností uvedených v § 82o ods. 1, nie k vzájomnému oddeleniu distribúcie plynu a distribúcie vodíka.

K § 82p (Plán rozvoja vodíkovej distribučnej siete)

Navrhovaný § 82p v nadväznosti na čl. 56 smernice (EÚ) 2024/1788 upravuje postup spracovania a schvaľovania plánu rozvoja vodíkovej distribučnej siete. Podľa čl. 56 ods. 1 smernice (EÚ) 2024/1788 majú prevádzkovatelia vodíkových distribučných sietí predkladať regulačnému orgánu každé štyri roky svoj plán rozvoja infraštruktúry vodíkovej siete, pričom plán majú vypracovať v úzkej spolupráci s prevádzkovateľmi distribučných sústav zemného plynu a elektriny, ako aj prípadne s prevádzkovateľmi diaľkového vykurovania a chladenia (za účelom zaistenia účinnej integrácie energetického systému) a v najvyššej možnej miere zohľadniť ich názory. Členské štáty môžu prevádzkovateľom vodíkových distribučných sietí v súlade s týmto článkom a prevádzkovateľom distribučných sústav v súlade s článkom 57 povoliť, aby vypracovali spoločný plán.

V nadväznosti na čl. 56 ods. 1 smernice (EÚ) 2024/1788 preto navrhovaný § 82p ods. 1 stanovuje, že plán rozvoja vodíkovej distribučnej siete vypracováva prevádzkovateľ vodíkovej distribučnej siete. Prevádzkovateľ vodíkovej distribučnej siete si pri vypracovaní plánu vyžiada súčinnosť s prevádzkovateľom distribučnej siete, prevádzkovateľom distribučnej sústavy a s prevádzkovateľmi centrálného zásobovania teplom, ktorí vykonávajú činnosť na vymedzenom území prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete.

Požiadavky na obsah plánu rozvoja vodíkovej distribučnej siete sú stanovené na dvoch úrovniach

- a) požiadavky na súlad plánu s inými dokumentami
- b) obsahové náležitosti plánu rozvoja vodíkovej distribučnej siete.

Pokiaľ ide o súlad plánu rozvoja vodíkovej distribučnej siete s ďalšími dokumentami a predpismi, navrhovaný § 82p ods. 2 zákona stanovuje, že plán rozvoja vodíkovej distribučnej siete musí byť v súlade s

- a) integrovaným národným energetickým a klimatickým plánom,
- b) cieľmi klimatickej neutrality podľa osobitného predpisu,
- c) plánom rozvoja vodíkovej siete pre celú Európsku úniu podľa osobitného predpisu a
- d) desaťročným plánom rozvoja vodíkovej prepravnej siete.

Uvedeným spôsobom sú transponované požiadavky čl. 56 ods. 2 písm. f) a g) smernice o vnútornom trhu s plynom.

Pokiaľ sa jedná o samotné obsahové náležitosti plánu rozvoja vodíkovej distribučnej siete, rozširuje sa splnomocnenie ÚRSO podľa § 95 ods. 2 písm. k) zákona o energetike k stanoveniu

obsahových náležitostí plánu rozvoja vodíkovej distribučnej siete. ÚRSO tak vyhláškou vydávanou na základe splnomocnenia podľa § 95 ods. 2 písm. k) zákona o energetike stanoví jednotlivé náležitosti plánu rozvoja vodíkovej distribučnej siete, a tým dôjde k plnej transpozícii požiadaviek na obsah plánu rozvoja vodíkovej distribučnej siete podľa čl. 56 ods. 1 druhý pododsek a ods. 2 písm. a) až c) smernice o vnútornom trhu s plynom.

Podľa čl. 56 ods. 2 písm. e) smernice (EÚ) 2024/1788 musí byť plán rozvoja vodíkovej distribučnej siete zverejnený na internetových stránkach prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete spolu s výsledkom konzultácie so zúčastnenými stranami a predložený regulačnému orgánu spolu s výsledkami konzultácie so zúčastnenými stranami; tieto internetové stránky sa pravidelne aktualizujú, aby boli príslušné zúčastnené strany dostatočne informované, a mohli sa tak účinne zúčastniť konzultácie. Preto navrhovaný § 82p ods. 3 stanovuje, že prevádzkovateľ vodíkovej distribučnej siete je povinný plán rozvoja vodíkovej distribučnej siete pred jeho predložením ministerstvu a úradu verejne konzultovať a záznam o verejnej konzultácii predkladá prevádzkovateľ vodíkovej distribučnej siete ministerstvu a úradu spolu s plánom rozvoja vodíkovej distribučnej siete. Na vedenie verejných konzultácií ohľadom plánu rozvoja vodíkovej distribučnej siete sa uplatnia všeobecné procesné pravidlá verejných konzultácií podľa § 19a zákona o energetike. Súčasťou týchto pravidiel je taktiež § 19a ods. 3 zákona o energetike, podľa ktorého bude prevádzkovateľ vodíkovej distribučnej sústavy povinný zverejniť uplatnené pripomienky a spôsob ich vyhodnotenia spolu s odôvodnením na svojom webovom sídle.

Podľa čl. 56 ods. 4 smernice o vnútornom trhu s plynom nepodliehajú návrhy plány rozvoja vodíkovej distribučnej siete schvaľovaniu zo strany regulačného orgánu, ale prípadnému preskúmaniu z hľadiska ich správnosti a úplnosti. Regulačný orgán má posúdiť, či je plán rozvoja vodíkovej distribučnej siete v súlade s čl. 56 ods. 1 smernice o vnútornom trhu s plynom. Regulačný orgán plán preskúma a v súlade s posúdením môže požadovať jeho zmeny. Zohľadní pritom celkovú energetickú a hospodársku potrebu vodíkovej siete, ako aj spoločný rámec pre scenáre vypracovaný podľa čl. 55 ods. 2 písm. f). Regulačný orgán sa môže rozhodnúť, že predložené plány týkajúce sa vodíkových sietí, na ktoré sa vzťahuje výnimka podľa článku 51 alebo 52, nepreskúma a zmeny neodporúči.

V súlade s touto smernicovou úpravou samotný plán rozvoja vodíkovej distribučnej siete spracováva a prijíma prevádzkovateľ vodíkovej distribučnej siete a prijatý plán predkladá k ex post preskúmaniu ÚRSO (§ 82n ods. 7 písm. f) zákona o energetike). ÚRSO podľa navrhovaného § 82p ods. 3 plán rozvoja vodíkovej distribučnej siete spoločne so záznamom z verejnej konzultácie zverejní na svojom webovom sídle a ak plán rozvoja vodíkovej distribučnej siete neobsahuje náležitosti podľa všeobecne záväzného právneho predpisu vydaného úradom (vyhlášky vydávané ÚRSO), prevádzkovateľ vodíkovej distribučnej siete riadne nevyhodnotil uplatnené pripomienky, nezohľadňuje celkovú energetickú alebo ekonomickú nevyhnutnosť vodíkovej siete, nie je v súlade so spoločným scenárom podľa § 82m ods. 17 až 19 alebo plán rozvoja vodíkovej distribučnej siete má iné nedostatky, uloží ÚRSO prevádzkovateľovi vodíkovej distribučnej siete z vlastného podnetu rozhodnutím uložiť povinnosť zmeny plánu rozvoja vodíkovej distribučnej siete alebo odstránenia nedostatkov a určí mu na to primeranú lehotu. O uložení povinnosti zmeny plánu rozvoja vodíkovej distribučnej siete alebo odstránenia iných nedostatkov ÚRSO informuje ministerstvo. Ak ÚRSO nezačne konanie o zmene plánu rozvoja vodíkovej distribučnej siete alebo o odstránení nedostatkov do jedného mesiaca od predloženia plánu rozvoja vodíkovej

distribučnej siete úradu, platí, že plán rozvoja vodíkovej distribučnej siete je úplný a bez nedostatkov.

Jedná sa tak o analogickú právnu úpravu ako v prípade prijímania a ex post prieskumu plánu rozvoja distribučnej sústavy v elektroenergetike.

So spracovaním plánu rozvoja vodíkovej distribučnej siete súvisí možnosť spracovania spoločného plánu rozvoja vodíkovej distribučnej siete a plánu vyradovania, ktorý inak spracováva prevádzkovateľ distribučnej siete podľa § 75a návrhu zákona. Podľa čl. 56 ods. 1 smernice (EÚ) 2024/1788 platí, že členské štáty môžu prevádzkovateľom vodíkových distribučných sietí a prevádzkovateľom distribučných sústav, ktorí pôsobia v rovnakom regióne, povoliť, aby vypracovali spoločný plán. Členské štáty umožňujúce jeden spoločný plán zaisťujú, aby bol plán dostatočne transparentný, aby jasne určil špecifické potreby odvetvia zemného plynu a špecifické potreby odvetvia vodíka, na ktorý sa vzťahuje. Pre každý nosič energie sa vykoná oddelené modelovanie, pričom samostatné kapitoly znázorňujú mapy siete pre zemný plyn a mapy vodíkovej siete.

V nadväznosti na čl. 56 ods. 1 smernice (EÚ) 2024/1788 sa preto v § 82p ods. 3 stanovuje, že prevádzkovateľ vodíkovej distribučnej siete a prevádzkovateľ distribučnej siete sa môžu dohodnúť na vypracovaní spoločného plánu rozvoja vodíkovej distribučnej siete a plánu na vyradovanie. Ak sa vypracováva spoločný plán, vypracuje sa tak, aby upravoval odôvodnené potreby účastníkov trhu s plynom a odôvodnené potreby účastníkov trhu s vodíkom.

Keďže však proces prijímania a preskúmavania, resp. schvaľovania plánu rozvoja vodíkovej distribučnej siete a plánu vyradovania distribučných sietí je odlišný (v prípade plánu rozvoja vodíkovej distribučnej siete plán prijíma samotný prevádzkovateľ siete a regulačný orgán má len možnosť následnej ingerencie do prijatého plánu, zatiaľ čo plán vyradovania distribučných sietí z prevádzky podlieha schváleniu regulačným orgánom, a do jeho schválenia sa tak jedná stále iba o návrh takéhoto plánu), musí zákon upravovať aj odlišný postup prijímania takéhoto spoločného plánu. Preto navrhovaný § 82p ods. 3 posledná veta stanovuje, že spoločný plán musí zahŕňať plánované vyradovanie zariadení distribučnej siete alebo jej časti z prevádzky podľa schváleného plánu vyradovania. Inými slovami, aby bolo možné vypracovať spoločný plán rozvoja vodíkovej distribučnej siete a plánu vyradovania distribučnej siete z prevádzky, je najskôr nutné spracovať plán vyradovania distribučnej siete z prevádzky, ten predložiť ÚRSO na schválenie, a po jeho schválení zahrnúť opatrenia zo schváleného spoločného plánu rozvoja vodíkovej distribučnej siete a plánu vyradovania, ktorý prevádzkovatelia distribučných a vodíkových distribučných sietí verejne konzultujú a následne predkladajú ÚRSO k preskúmvaniu jeho správnosti.

K § 82q (Riadenie vodíkovej distribučnej siete)

Navrhovaný § 82q upravuje pravidlá dispečerského riadenia vodíkovej siete. Jedná sa o rovnakú právnu úpravu ako je právna úprava dispečerského riadenia siete podľa § 66 zákona o energetike.

Podľa § 82q ods. 1 bude platiť, že vodíkovú distribučnú sieť na vymedzenom území bude riadiť vodíkový dispečing, ktorý je zodpovedný za operatívne riadenie vodíkovej distribučnej siete. Podľa ods. 2 potom bude platiť, že ak je na vymedzenom území viac prevádzkovateľov vodíkovej distribučnej siete, ministerstvo rozhodnutím určí, ktorý z prevádzkovateľov distribučnej siete je povinný plniť úlohy vodíkového dispečingu na vymedzenom území. K výberu a určeniu prevádzkovateľa distribučnej siete ako plynárenského dispečingu

je Ministerstvo hospodárstva vecne príslušné podľa § 88 zákona o energetike a rovnako tak bude Ministerstvo hospodárstva vecne príslušné k určeniu prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete ako vodíkového dispečingu. Podstatou je, aby bol vždy určený jeden subjekt zodpovedný za výkon činností vodíkového dispečingu.

Vodíkový dispečing bude podľa § 82q ods. 2 povinný

- a) operatívne riadiť vodíkovú distribučnú sieť a distribúciu vodíka do prepojavacích bodov nadväzujúcich distribučných sietí,
- b) technicky riadiť rozdeľovanie zdrojov vodíka vo vstupných bodoch do prepojených vodíkových distribučných sietí, a
- c) vykonávať monitorovanie a predikciu dodávok vodíka na vymedzenom území.

Navrhované ustanovenie § 82q ods. 5 zákona upravuje možnosť outsorcovania výkonu činností vodíkového dispečingu na inú osobu. Prevádzkovateľ vodíkovej distribučnej siete, ktorý neplní úlohy vodíkového dispečingu, môže zabezpečiť plnenie úloh dispečerského riadenia prostredníctvom zriadeného vodíkového dispečingu prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete, ktorý plní úlohy vodíkového dispečingu. Je teda na prevádzkovateľovi vodíkovej distribučnej siete, či bude vykonávať činnosť vodíkového dispečingu sám alebo či zaistí výkon tejto činnosti prostredníctvom iného prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete. Avšak, ak technické podmienky prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete takýto postup neumožňujú, je prevádzkovateľ vodíkovej distribučnej siete, ktorý neplní úlohy vodíkového dispečingu, povinný zriadiť vlastný dispečing.

K § 82r (Práva a povinnosti prevádzkovateľa zásobníka vodíka)

Navrhovaný § 82r vymedzuje právny rámec postavenia prevádzkovateľa zásobníka vodíka. Právne postavenie prevádzkovateľa zásobníka vodíka bude opäť rovnaké ako prevádzkovateľa zásobníka (plynu) v sektore plynárenstva, avšak s určitými odlišnosťami.

Na rozdiel od sektora plynárenstva, kde smernica (EÚ) 2024/1788 v čl. 33 ods. 1 a následne 3 a 4 umožňuje členským štátom zvoliť režim zjednaného alebo regulovaného prístupu do zásobníka plynu, platí pre sektor vodíkového hospodárstva povinnosť zavedenia regulovaného prístupu, iba s možnosťou dočasnej derogácie zavedenia regulovaného prístupu (do roku 2032). V nadväznosti na možnosť derogácie regulovaného prístupu do zásobníka vodíka preto navrhovaný § 15 ods. 17 stanoví, že sa dohodnutý prístup na trh s vodíkom uplatňuje do 31. decembra 2032 pre prístup do vodíkovej prepravnej siete, vodíkovej distribučnej siete a zásobníka vodíka, a v nadväznosti na to odsek 18 stanoví, že od 1. januára 2033 sa pre prístup do vodíkovej prepravnej siete, vodíkovej distribučnej siete a zásobníka vodíka uplatňuje regulovaný prístup na trh s vodíkom. Podľa čl. 37 ods. 3 smernice (EÚ) 2024/1788 môžu členské štáty stanoviť, že práva na kapacitu pridelené pred 5. augustom 2026 v systéme zjednaného prístupu tretích strán majú byť rešpektované až do dňa skončenia ich platnosti a nemajú byť dotknuté zavedením regulovaného prístupu tretích strán. Toto ustanovenie smernice (EÚ) 2024/1788 sa navrhuje transponovať prostredníctvom prechodného ustanovenia, podľa ktorého sa dohodnutý prístup na trh s vodíkom pro obdobie po 31. decembri 2032 uplatňuje pre prístup do vodíkovej prepravnej siete, vodíkovej distribučnej siete a zásobníka vodíka podľa zmlúv o prístupe do vodíkovej prepravnej siete a preprave vodíka, o prístupe do vodíkovej distribučnej siete a distribúcii vodíka a o prístupe do zásobníka vodíka a uskladňovanie vodíka uzavretých najneskôr do 5. augusta 2026. Pokiaľ bude teda uzavretá zmluva o prístupe do vodíkovej infraštruktúry pred 5. augustom 2026 s dobou trvania rezervácie kapacity po 31. decembri 2032, je potrebné takéto dojednania a rezervácie kapacít

rešpektovať a zachovať i po termíne zavedenia regulovaného prístupu do vodíkovej prepravnej siete, vodíkovej distribučnej siete alebo zásobníka vodíka. Pokiaľ by boli uzavreté zmluvy po 5. auguste 2026, je potrebné, aby takéto dojednanie bolo konštruované ako dohodnutý prístup do 31. decembra 2032 s možnosťou zmeny na podmienky regulovaného prístupu do príslušnej vodíkovej infraštruktúry.

Rovnako ako prevádzkovateľ zásobníka plynu musí mať aj prevádzkovateľ zásobníka vodíka právo na pripojenie, tentokrát k vodíkovej sieti. Na rozdiel od sektora plynárenstva však v sektore vodíkoveho hospodárstva platí, že právo na pripojenie zásobníka vodíka sa vzťahuje len na pripojenie zásobníka vodíka do vodíkovej prepravnej siete (§ 82r ods. 1 písm. b) zákona). To vyplýva z pojmu „vodíková distribučná sieť“ Podľa čl. 2 bod 24 smernice o vnútornom trhu s plynom, ktorou je definovaná ako „*potrubná sieť pre miestnu alebo regionálnu dopravu vodíka vysokého stupňa čistoty, ktorá slúži predovšetkým k dodávkam pre priamo pripojených odberateľov a nezahŕňa vodíkov prepojovacie vedenia a ktorá nie je priamo pripojená k zariadeniam pre uskladňovanie vodíka alebo vodíkovým terminálom*“. Smernica (EÚ) 2024/1788 tak predpokladá, že zásobník vodíka (rovnako ako vodíkový terminál) bude pripojovaný len do vodíkovej prepravnej siete.

Rovnako ako v prípade sektora plynárenstva, aj v prípade sektora vodíka platí povinnosť umožniť prístup tretích strán do zásobníka vodíka. Podľa navrhovaného § 82r ods. 6 písm. d) a e) preto má byť prevádzkovateľ vodíkoveho zásobníka povinný

- a) uzatvoriť zmluvu o prístupe do zásobníka vodíka a uskladňovaní vodíka s každým, kto o to požiada, ak sú splnené technické podmienky a obchodné podmienky prístupu do zásobníka vodíka a uskladňovania vodíka, a
- b) zabezpečiť na transparentnom a nediskriminačnom princípe prístup do zásobníka vodíka a k podporným službám.

S tým súvisí ustanovenie návrhu zákona oprávňujúce prevádzkovateľa zásobníka vodíka odmietnuť prístup do zásobníka vodíka len vo vymedzených prípadoch, a to

- a) z dôvodu nedostatku kapacity zásobníka vodíka (§ 82r ods. 1 písm. c) návrhu zákona)
- a
- b) alebo ak prístup zabraňuje plneniu povinností vo všeobecnom hospodárskom záujme (§ 82r ods. 1 písm. d) návrhu zákona).

Navrhovaný ods. 2 a 4 upravuje zákonné prípady, kedy je prevádzkovateľ zásobníka vodíka oprávnený bez nároku na náhradu škody (okrem prípadov, ak škoda vznikla zavinením prevádzkovateľa zásobníka vodíka) obmedziť alebo prerušiť uskladňovanie vodíka v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas, a postup po odstránení dôvodov pre prerušenie uskladňovania vodíka. Po odstránení dôvodov, pre ktoré bolo obmedzené alebo prerušené uskladňovanie vodíka, je prevádzkovateľ zásobníka vodíka povinný bezodkladne obnoviť uskladňovanie vodíka. Jedná sa o analogické ustanovenia s inými časťami zákona, ktoré na zákonnej úrovni upravujú režim zodpovednosti za škodu pri prevádzke energetických odvetví v prípadoch, kedy je prevádzkovateľ takéhoto zariadenia zo zákona oprávnený prevádzku zariadenia prerušiť alebo obmedziť poskytovanú službu.

Navrhovaný ods. 6 vymedzuje základné povinnosti prevádzkovateľa zásobníka vodíku. Jedná sa predovšetkým o zákonné vymedzenie povinností týkajúcich sa

- a) všeobecnej povinnosti prevádzkovať bezpečne a spoľahlivo zásobník vodíka (§ 82r ods. 6 písm. a) zákona),

- b) povinnosti umožnenia prístupu tretích strán do zásobníka plynu spočívajúcej v povinnosti uzatvoriť zmluvu o prístupe do zásobníka vodíka a uskladňovaní vodíka s každým, kto o to požiada, ak sú splnené technické podmienky a obchodné podmienky prístupu do zásobníka vodíka a uskladňovania vodíka (§ 82r ods. 6 písm. d) zákona)
- c) nediskriminácie používateľov zásobníka vodíka (povinnosť zabezpečiť na transparentnom a nediskriminačnom princípe prístup do zásobníka vodíka a k podporným službám podľa § 82r ods. 6 písm. e) zákona a zabezpečiť nediskriminačné zaobchádzanie so všetkými účastníkmi trhu s vodíkom podľa § 82r ods. 6 písm. f) zákona),
- d) transparentnosti obchodných podmienok a technických informácií potrebných pre prístup do zásobníka vodíka (napr. zverejňovať obchodné podmienky prístupu do zásobníka vodíka a uskladňovania vodíka do desiatich dní od nadobudnutia ich účinnosti podľa § 82r ods. 6 písm. h) zákona a zverejňovanie informácií na webu podľa § 82r ods. 6 písm. t) zákona),
- e) zachovanie dôvernosti informácií (povinnosť zachovávať dôvernosť citlivých obchodných informácií získaných vykonávaním činnosti prevádzkovania zásobníka vodíka podľa § 82r ods. 6 písm. u) zákona.

Podľa navrhovaného ods. 8 má byť prevádzkovateľ zásobníka vodíka povinný určiť podmienky obchodovania s právami na kapacitu v zásobníku vodíka, pričom ponuky a dopyt na obchodovanie s právami na kapacitu prevádzkovateľ zásobníka vodíka zverejní na svojom webovom sídle. Napriek tomu, že nie je v súčasnej dobe zrejmé, ako presne bude fungovať sekundárny trh s kapacitou v zásobníku vodíka, predpokladá sa, že sekundárny trh ako taký by existovať mal. Preto sa navrhuje ustanovenie ukladajúce povinnosť prevádzkovateľovi zásobníka vodíka pripraviť (ako súčasť prevádzkového poriadku) pravidlá pre sekundárne obchodovanie so skladovací kapacitou.

Pokiaľ by došlo k zmluvnému preťaženiu zásobníka vodíka, navrhuje sa v ods. 9, aby bol prevádzkovateľ zásobníka vodíka povinný ponúknuť nevyužitú uskladňovaciu kapacitu účastníkom trhu s vodíkom alebo uskladňovaciu kapacitu, ktorú účastník trhu s vodíkom ponúkol celú na využitie inému účastníkovi trhu s vodíkom odo dňa jej pridelenia, ako prerušiteľnú uskladňovaciu kapacitu. Konkrétne podmienky využitia prerušiteľnej skladovacej kapacity má opäť stanoviť prevádzkový poriadok prevádzkovateľa zásobníka vodíka.

K § 82s (Oddelenie prevádzkovateľa zásobníka vodíka)

Požiadavky smernice (EÚ) 2024/1788 na oddelenie prevádzkovateľa zásobníka vodíka sú identické ako v prípade oddelenia prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete. Preto k odôvodneniu § 82s vid' odôvodnenie k § 82o.

K § 82t (Prevádzkovateľ kombinovanej vodíkovej siete)

Navrhované ustanovenie § 82t upravujúce postavenie tzv. kombinovaného prevádzkovateľa je skôr deklaráujúce ustanovenie. Jedná sa o obdobu § 68 upravujúcu postavenie prevádzkovateľa kombinovanej siete v sektore plynárenstva.

Navrhované ustanovenie stanovuje, že prevádzkovateľ kombinovanej vodíkovej siete má rovnaké práva a povinnosti ako prevádzkovateľ vodíkovej prepravnej siete, prevádzkovateľ vodíkovej distribučnej siete a prevádzkovateľ zásobníka vodíka podľa tohto zákona v závislosti od spôsobu kombinácie vodíkovej siete. Inými slovami, toto ustanovenie predstavuje zákonnú deklaráciu skutočnosti, že aj keď jeden subjekt vykonáva činnosť prevádzkovateľa napr. vodíkovej distribučnej siete a súčasne prevádzkuje zásobník vodíka, vzťahujú sa naňho

ustanovenia zákona upravujúce ako práva a povinnosti prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete, tak aj práva a povinnosti prevádzkovateľa zásobníka vodíka.

K § 82u (Práva a povinnosti výrobcu vodíka)

Navrhované ustanovenie § 82u návrhu zákona upravuje právne postavenie, teda vymedzenie práv a povinností výrobcu vodíka. Oproti sektoru plynárenstva, kde je výrobcom plynu subjekt prevádzkujúci ťažobný plynovod a samotná regulácia výroby zemného plynu je predmetom úpravy banického práva, je nevyhnutné vymedziť právny režim výrobcu vodíka v energetickom zákone, pretože sa v prípade vodíka bude jednať skutočne o výrobu vodíka z primárnych energetických zdrojov alebo z iných foriem energie úplne mimo režimu banického práva. V tomto prípade bude výrobcom vodíka osoba prevádzkujúca zariadenie pro výrobu vodíka (napr. elektrolyzér), ktoré bude z technického hľadiska podobné iným takýmto zariadeniam, v ktorých dochádza ku spracovávaniu primárneho zdroja alebo inej formy energie na plyn (pre porovnanie je možné použiť napr. biometánovú stanicu). Toto zariadenie teda nebude ťažobným plynovodom, ani z neho ťažobný plynovod nepovedie, pretože tu bude absentovať samotná ťažba plynu z geologických štruktúr. Bude sa jednať svojou povahou o vodíkovú prípojku spájajúcu zariadenie na výrobu vodíka s vodíkovou prepravnou alebo distribučnou sieťou. Preto zákon v prípade vodíkoveho hospodárstva vymedzuje nové pojmy ako napr. práve zariadenie na výrobu vodíka alebo prípojky.

Odsek 1 vymedzuje základné oprávnenia výrobcu vodíka. Aby sa výrobca vodíka mohol dostať so svojou produkciou na trh, musí mať zaistenie oprávnenia na pripojenie svojho zariadenia na výrobu vodíka do vodíkovej alebo plynárenskej prepravnej alebo distribučnej siete (na rozdiel od napr. zásobníka vodíka je možné, aby elektrolyzér za stanovených podmienok dodával vodík nielen do vodíkovej siete, ale aj do plynárenskej siete (do vyššie stanovených percentuálnych limitov primiešavania vodíka do plynu pre jeho distribúciu odberateľom plynu) a možnosť dodávať vodík na trh. Preto návrh v odseku 1 stanovuje, že výrobca vodíka je oprávnený

- a) pripojiť zariadenie na výrobu vodíka do vodíkovej siete, prepravnej siete alebo distribučnej siete, ak spĺňa technické podmienky a obchodné podmienky pripojenia do vodíkovej siete, prepravnej siete alebo distribučnej siete,
- b) dodávať ním vyrobený vodík do vodíkovej siete, prepravnej siete alebo distribučnej siete na základe zmluvy o prístupe do vodíkovej prepravnej siete, zmluvy o prístupe do vodíkovej distribučnej siete, zmluvy o prístupe do prepravnej siete alebo zmluvy o prístupe do distribučnej siete alebo dodávať ním vyrobený vodík prostredníctvom priameho vodíkovodu,
- c) bezodplatne získať merané údaje o dodávke vodíka do vodíkovej siete, prepravnej siete alebo distribučnej siete zo zariadenia na výrobu vodíka, ak meranie dodaného množstva vodíka a kvality vodíka zo zariadenia na výrobu vodíka zabezpečuje prevádzkovateľ vodíkovej prepravnej siete, vodíkovej distribučnej siete, prevádzkovateľ prepravnej siete alebo prevádzkovateľ distribučnej siete.

Navrhovaný odsek 2 potom upravuje základné povinnosti výrobcu vodíka. Jedná sa o povinnosti týkajúce sa

- a) bezpečnosti prevádzkovaného zariadenia na výrobu elektriny (napr. povinnosť zabezpečiť spoľahlivé, bezpečné a efektívne prevádzkovanie zariadenia na výrobu vodíka vrátane prípojky zariadenia na výrobu vodíka)

- b) zaist'ovanie merania vodíka (napr. zabezpečiť meranie dodaného množstva vodíka a kvality vodíka vrátane vyhodnocovania a odovzdávania potrebných údajov prevádzkovateľovi vodíkovej prepravnej siete, prevádzkovateľovi vodíkovej distribučnej siete, prevádzkovateľovi prepravnej siete alebo prevádzkovateľovi distribučnej siete, ak sa výrobca vodíka nedohodne s prevádzkovateľom vodíkovej prepravnej siete, vodíkovej distribučnej siete, prevádzkovateľom prepravnej siete alebo prevádzkovateľom distribučnej siete inak, alebo povinnosť umožniť prevádzkovateľovi vodíkovej prepravnej siete, prevádzkovateľovi vodíkovej distribučnej siete, prevádzkovateľovi prepravnej siete, prevádzkovateľovi distribučnej siete, prevádzkovateľovi zásobníka vodíka alebo prevádzkovateľovi zásobníka montáž určeného meradla)
- c) vzájomné výmeny informácií týkajúce sa zariadení na výrobu vodíka s ostatnými účastníkmi trhu s vodíkom (napr. povinnosť poskytovať prevádzkovateľovi vodíkovej prepravnej siete, prevádzkovateľovi vodíkovej distribučnej siete, prevádzkovateľovi prepravnej siete, prevádzkovateľovi distribučnej siete, prevádzkovateľovi zásobníka vodíka alebo prevádzkovateľovi zásobníka informácie potrebné na zabezpečenie prevádzkyschopnosti vodíkovej siete alebo siete o výrobe vodíka a o prípojke zariadenia na výrobu vodíka).

K § 82v (Práva a povinnosti prevádzkovateľa vodíkového terminálu)

Navrhovaný § 82v vymedzuje právny rámec postavenia prevádzkovateľa vodíkového terminálu. Vodíkový termín je v čl. 2 bod 8 smernice (EÚ) 2024/1788 definovaný ako zariadenie používané pre vykladanie kvapalného vodíka alebo kvapalného amoniaku a jeho premenu na plyný vodík na účely vtláčania do vodíkovej siete alebo sústavy zemného plynu alebo na účely skvapalňovania plyného vodíka a jeho nakladanie, vrátane podporných služieb a dočasného skladovania nevyhnutného pre proces premeny a následné vtláčanie do vodíkovej siete. Jedná sa teda o zariadenie (obdobné zariadenie na skvapalňovanie zemného plynu v sektore plynárenstva), ktoré sú ako vstupný bod do vodíkovej siete alebo sústavy zemného plynu a prostredníctvom ktorého sa do siete vtláča vodík pôvodne dopravený napr. loďou v kvapalnom stave, popr. sa vodík zo siete skvapalňuje a nakladá pre prepravu mimo vodíkovú sieť.

Podľa navrhovaného odseku 1 písm. b) má prevádzkovateľ vodíkového terminálu právo na pripojenie vodíkového terminálu k vodíkovej prepravnej sieti alebo prepravnej sieti. Bez tohoto oprávnenia by prevádzkovateľ vodíkového terminálu reálne nemohol vykonávať hlavnú činnosť spočívajúcu v poskytovaní služieb vodíkového terminálu.

Podľa čl. 36 ods. 1 smernice (EÚ) 2024/1788 majú členské štáty zaistiť zavedenie systému prístupu tretích strán k vodíkovým terminálom založeného na zjednanom prístupe objektívnym, transparentným a nediskriminačným spôsobom, pričom regulačné orgány príjmu nevyhnutné opatrenia, aby používatelia vodíkových terminálov mohli zjednať prístup k týmto terminálom. V súlade s touto požiadavkou smernice (EÚ) 2024/1788 preto návrh zákona stanovuje, že prevádzkovateľ vodíkového terminálu je oprávnený odmietnuť prístup do vodíkového terminálu z dôvodu nedostatku kapacity vodíkového terminálu. Toto ustanovenie nadväzuje na ods. 6 upravujúci povinnosti prevádzkovateľa vodíkového terminálu, podľa ktorého je prevádzkovateľ terminálu povinný

- a) uzatvoriť zmluvu o prístupe do vodíkového terminálu a poskytovanie služieb vodíkového terminálu s každým, kto o to požiada, ak sú splnené technické podmienky

a obchodné podmienky prístupu do vodíkového terminálu a poskytovanie služieb vodíkového terminálu,

- b) zabezpečiť na transparentnom a nediskriminačnom princípe prístup do vodíkového terminálu a k podporným službám.

Pre prístup do vodíkového terminálu sa teda uplatňuje zjednaný (dohodnutý) prístup, nie regulovaný prístup ako to je napr. v prípade zásobníka vodíka po 31. decembri 2032. To vyplýva ako z ustanovenia § 82v, tak predovšetkým z § 15 ods. 17 zákona o energetike.

Podľa navrhovaného ods. 1 písm. b) má prevádzkovateľ vodíkového terminálu právo na pripojenie vodíkového terminálu k vodíkovej prepravnej sieti alebo prepravnej sieti. Bez tohoto oprávnenia by prevádzkovateľ vodíkového terminálu reálne nemohol vykonávať hlavnú činnosť spočívajúcu v poskytovaní služieb vodíkového terminálu.

Navrhované odseky 2 a 4 upravujú zákonné prípady, kedy je prevádzkovateľ vodíkového terminálu oprávnený bez nároku na náhradu škody (okrem prípadov, ak škoda vznikla zavinením prevádzkovateľa terminálu) obmedziť alebo prerušiť poskytovanie služieb vodíkového terminálu v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas, a postup po odstránení dôvodov pre prerušenie poskytovanie služieb vodíkového terminálu. Po odstránení dôvodov, pre ktoré bolo obmedzené alebo prerušené poskytovanie služieb vodíkového terminálu, je prevádzkovateľ vodíkového terminálu povinný bezodkladne obnoviť poskytovanie služieb vodíkového terminálu. Ide o analogické ustanovenia s inými časťami zákona, ktoré na zákonnej úrovni upravujú režim zodpovednosti za škodu pri prevádzke energetických odvetví v prípadoch, kedy je prevádzkovateľ takéhoto zariadenia zo zákona oprávnený prevádzku zariadenia prerušiť alebo obmedziť poskytovanú službu.

Navrhovaný ods. 6 vymedzuje základné povinnosti prevádzkovateľa vodíkového terminálu. Jedná sa predovšetkým o zákonné vymedzenie povinností týkajúcich sa

- a) všeobecnej povinnosti prevádzkovať bezpečne a spoľahlivo vodíkový terminál (§ 82v ods. 6 písm. a) návrhu zákona) a zabezpečovať jeho údržbu a rozvoj (§ 82v ods. 6 písm. b) návrhu zákona),
- b) povinnosti umožnenia prístupu tretích strán do vodíkového terminálu spočívajúcej v povinnosti uzatvoriť zmluvu o prístupe do vodíkového terminálu a poskytovanie služieb vodíkového terminálu s každým, kto o to požiada, ak sú splnené technické podmienky a obchodné podmienky prístupu do vodíkového terminálu a poskytovanie jeho služieb (§ 82v ods. 6 písm. d) zákona)
- c) nediskriminácie užívateľov vodíkového terminálu (povinnosť zabezpečiť na transparentnom a nediskriminačnom princípe prístup do vodíkového terminálu a k podporným službám podľa § 82v ods. 6 písm. e) zákona a zabezpečiť nediskriminačné zaobchádzanie so všetkými účastníkmi trhu s vodíkom podľa § 82v ods. 6 písm. f) zákona),
- d) transparentnosti obchodných podmienok a technických informácií potrebných pre prístup do vodíkového terminálu (napr. zverejňovať obchodné podmienky prístupu do vodíkového terminálu a poskytovanie služieb vodíkového terminálu do desiatich dní od nadobudnutia ich účinnosti podľa § 82v ods. 6 písm. h) zákona a zverejňovanie informácií na webu podľa § 82v ods. 6 písm. p) zákona),
- e) zachovanie dôvernosti informácií (povinnosť zachovávať dôvernosť citlivých obchodných informácií získaných vykonávaním činnosti prevádzkovania vodíkového terminálu podľa § 82v ods. 6 písm. q) zákona).

Podľa navrhovaného odseku 7 má byť prevádzkovateľ vodíkového terminálu povinný určiť podmienky obchodovania s právami na kapacitu vo vodíkovom termináli, pričom ponuky a dopyt na obchodovanie s právami na kapacitu prevádzkovateľ vodíkového terminálu zverejní na svojom webovom sídle. Napriek tomu, že nie je v súčasnej dobe zrejmé, ako presne bude fungovať sekundárny trh s kapacitou vo vodíkovom termináli, predpokladá sa, že sekundárny trh ako taký by existovať mal. Preto sa navrhuje ustanovenie ukladajúce povinnosť prevádzkovateľovi vodíkového terminálu pripraviť (ako súčasť prevádzkového poriadku) pravidlá pre sekundárne obchodovanie s kapacitou vo vodíkovom termináli.

K § 82w (Práva a povinnosti dodávateľa vodíka)

Navrhované ustanovenie § 82w upravuje právny režim dodávateľa vodíku. Aj keď v dobe spracovania návrhu zákona nie sú známe konkrétne (presné) podmienky fungovania trhu s vodíkom, je zrejmé, že základné princípy nastavenia trhu s vodíkom budú podobné ako v prípade trhu s plynom. V tomto ohľade bude mať dodávateľ vodíka v zásade veľmi podobné postavenie a práva a povinnosti ako dodávateľ plynu v sektore plynárenstva.

Dodávateľ vodíka tak musí mať najmä oprávnenie predávať vodík odberateľom vodíka (navrhovaný § 82w ods. 1 písm. a) zákona), teda všeobecnejšie predávať vodík na trhu s vodíkom ďalším účastníkom trhu s vodíkom. S tým súvisí právo dodávateľa vodíka na prístup do vodíkovej infraštruktúry, teda právo na prepravu a distribúciu vodíka, ak spĺňa technické podmienky a obchodné podmienky prístupu do vodíkovej siete, a právo na uskladnenie vodíka, ak spĺňa technické podmienky a obchodné podmienky prístupu do zásobníka vodíka a uskladňovania vodíka (navrhovaný § 82w ods. 1 písm. b) a c) zákona). Bez práva na prístup do vodíkovej infraštruktúry by vôbec nebolo možné vytvoriť konkurenčné prostredie na trhu s vodíkom, a je nevyhnutné, aby všetci konkurenti na trhu mali rovnaké podmienky pre prístup do vodíkovej infraštruktúry, vrátane cenových podmienok. Podobne ako v sektore plynárenstva aj v sektore vodíkového hospodárstva sa predpokladá, že dodávateľ vodíka bude zabezpečovať koncovým odberateľom vodíka dodávku vrátane dopravy vodíka do odovzdávacieho miesta, a to by nebolo možné bez práva na prístup do vodíkovej infraštruktúry.

Rovnako ako v prípade dodávateľa plynu sa rovnako aj v prípade dodávateľa vodíka navrhuje priznanie zákonného oprávnenia požiadať prevádzkovateľa vodíkovej prepravnej siete a prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete o prerušenie alebo obmedzenie prepravy alebo distribúcie vodíka koncovému odberateľovi vodíka, pre ktorého dodávateľ vodíka uzatvoril zmluvu o prístupe do vodíkovej prepravnej siete a preprave vodíka alebo zmluvu o prístupe do vodíkovej distribučnej siete a distribúciu vodíka s prevádzkovateľom vodíkovej siete (§ 82w ods. 1 písm. d) zákona). Nejde o neobmedzené zákonné oprávnenie dodávateľa vodíka k prerušeniu alebo obmedzeniu distribúcie vodíka koncovému odberateľovi ale oprávnenie, ktoré nadväzuje na iné zákonné situácie, k riešeniu ktorých sa ponúka prerušenie alebo obmedzenie distribúcie vodíka. Ide napr. o prerušenie alebo obmedzenie distribúcie vodíka odberateľovi v prípade neoprávneného odberu vodíka na škodu dodávateľa vodíka.

Ak bude prevádzkovateľ vodíkovej prepravnej alebo distribučnej siete nakupovať na trhu podporné služby, bude dodávateľ vodíka oprávnený sa na takom trhu s podpornými službami zúčastňovať a ponúkať prevádzkovateľovi. Podľa navrhovaného § 82w ods. 1 písm. f) zákona bude dodávateľ vodíka oprávnený ponúkať podporné služby na trhu s podpornými službami dopytované prevádzkovateľom vodíkovej prepravnej siete alebo vodíkovej distribučnej siete.

Medzi základné povinnosti dodávateľa vodíka patrí povinnosť zabezpečiť bezpečné a spoľahlivé dodávky vodíka svojim odberateľom vodíka za podmienok dohodnutých v zmluve

(§ 82w ods. 2 písm. b) zákona), teda riadne plniť zjednanú zmluvu, ktorej predmetom je dodávka vodíka. To môže mať rôzne dôsledky, vrátane napr. neprerušenia dodávky vodíka, pokiaľ by zo strany odberateľa nedošlo k protiprávnemu konaniu (napr. neoprávnený odber vodíka), alebo nemožnosť plniť zmluvné dodávky napr.. v prípade, že by dodávateľ vodíka nemal dostatočné finančné prostriedky na hedgovanie nákupov vodíka.

Ďalšie povinnosti zahŕňajú informatívne povinnosti voči odberateľom, najmä odberateľom v domácnosti, a ďalším účastníkom trhu s vodíkom. Ide o povinnosti

- a) informovať odberateľa vodíka v domácnosti o alternatívnych opatreniach k predchádzaniu odpojenia z dôvodu neplnenia zmluvných povinností odberateľa vodíka v domácnosti (§ 82w ods. 2 písm. a) zákona) – nejde o transpozíciu čl. 11 ods. 10 smernice (EÚ) 2024/1788, podľa ktorého majú členské štáty zabezpečiť, aby dodávateľia náležite informovali odberateľov v domácnosti, ktorí odoberajú zemný plyn, s dostatočným predstihom pred plánovaným odpojením o alternatívnych opatreniach na zabránení odpojenia, pretože toto ustanovenie smernice dopadá na sektor dodávok zemného plynu. Navrhuje sa ale analogická povinnosť aj sektoru vodíkoveho hospodárstva, pretože aj v tomto sektore nepochybne nastane obdobie, kedy budú k vodíkovej sieti pripojené domácnosti a uloženie takej povinnosti má ochrániť domácnosti pred rizikom odpojenia.
- b) poskytovať koncovému odberateľovi vodíka informácie v súlade s § 17 ods. 1 písm. b), d) a e) (§ 82w ods. 2 písm. c) zákona),
- c) poskytovať koncovému odberateľovi vodíka informácie týkajúce sa cien a technických podmienok dodávky vodíka (§ 82w ods. 2 písm. d) zákona)
- d) poskytovať prevádzkovateľovi vodíkovej siete, ktorej je užívateľom, technické údaje zo zmlúv o dodávke vodíka a osobné údaje o odberateľoch vyplývajúce zo zmlúv o dodávke vodíka (§ 82w ods. 2 písm. h) zákona)
- e) poskytovať prevádzkovateľovi vodíkovej siete technické údaje zo zmlúv o prístupe do zásobníka vodíka a uskladňovaní vodíka, ak sú príslušné zásobníky vodíka pripojené k príslušnej vodíkovej sieti (§ 82w ods. 2 písm. i) zákona)
- f) sprístupniť koncovému odberateľovi vodíka informácie o histórii spotreby vodíka (§ 82w ods. 2 písm. l) zákona)

Ostatné povinnosti zahŕňajú povinnosti hlavne technického rázu, ako je napr. povinnosť

- a) dodržiavať rovnováhu medzi množstvom vodíka vstupujúcim do vodíkovej siete a množstvom vodíka súčasne vystupujúcim z vodíkovej siete, ktorej je užívateľom (§ 82w ods. 2 písm. j) zákona) – je primárne na dodávateľovi vodíka, aby nominoval také objemy dodávok vodíka, ktoré zodpovedajú predpokladaným odberom zo sústavy a v prípade nerovnováhy sa podieľal na vysporiadaní, najmä vo forme fyzického vyrovňania nerovnováhy
- b) zabezpečiť bezodkladne na žiadosť odberateľa vodíka poskytnutie údajov v rozsahu podľa § 82n ods. 7 písm. k) odberateľovi vodíka (§ 82w ods. 2 písm. k) zákona)
- c) bezodplatne umožniť koncovému odberateľovi vodíka zmenu dodávateľa vodíka (§ 82w ods. 2 písm. e) zákona) – za podmienky dodržania podmienok zmluvy zjednanej odberateľom s dodávateľom vodíka. Koncový odberateľ je oprávnený zmeniť dodávateľa vodíka, iba pri dodržaní zjednanej zmluvy so súčasným dodávateľom, pokiaľ by sa chystal zmeniť dodávateľa a pritom by mal porušiť zmluvu s existujúcim dodávateľom vodíka, išlo by z jeho strany o protiprávne konanie, na ktoré by sa nevzťahovala právna ochrana

- d) zverejniť na svojom webovom sídle informácie o geografickom pôvode a druhu palív použitých pre výrobu nízkouhlíkového plynu a raz za kalendárny rok tieto informácie aktualizovať (§ 82w ods. 2 písm. m) zákona).

Ostatné povinnosti sú skôr administratívneho charakteru. Ide o povinnosti

- a) uchovávať údaje o obchodoch medzi dodávateľom vodíka a osobami, ktoré nakupujú vodík na účel jeho ďalšieho predaja, prevádzkovateľmi vodíkovej prepravnej siete alebo prevádzkovateľmi zásobníkov vodíka týkajúcich sa zmlúv o dodávke vodíka počas piatich rokov nasledujúcich po roku, ktorého sa týkajú, a tieto údaje poskytovať na požiadanie ministerstvu, úradu, Protimonopolnému úradu Slovenskej republiky, iným štátnym orgánom v rozsahu ich pôsobnosti a Komisii, a ďalej
- b) uchovávať údaje o obchodoch medzi dodávateľom vodíka a osobami, ktoré nakupujú vodík na účel jeho ďalšieho predaja, alebo prevádzkovateľmi vodíkovej prepravnej siete týkajúcich sa derivátov týkajúcich sa vodíka počas piatich rokov nasledujúcich po roku, ktorého sa týkajú, v súlade s osobitným predpisom, ktorý vydá Komisia, a tieto údaje poskytovať na požiadanie ministerstvu, úradu, Protimonopolnému úradu Slovenskej republiky, iným štátnym orgánom v rozsahu ich pôsobnosti a Komisií.

V oboch uvedených prípadoch ide o povinnosti týkajúce sa uchovávaní údajov o obchodoch pre prípadné následné preverovanie dodržiavania povinností stanovených napr. nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1227/2011 z 25. októbra 2011 o integrite a transparentnosti veľkoobchodného trhu s energiou (Ú. v. EÚ L 326, 8.12.2011) v platnom znení“ (REMIT), ktoré sa bude vzťahovať aj na obchodovanie s vodíkom.

Zároveň sa navrhuje aby dodávateľ vodíka mal oprávnenie na vtláčanie vodíka do prepravnej siete alebo distribučnej siete na základe podmienok stanovených príslušným prevádzkovateľom siete. Navrhovaná úprava zabezpečuje vecnú nadväznosť na ustanovenia zákona, ktoré ukládajú prevádzkovateľovi siete povinnosť pripojiť vodíkový terminál alebo zariadenie na výrobu vodíka. Bez explicitného zakotvenia práva vtláčať vodík do siete by samotné pripojenie takýchto zariadení postrádalo praktický význam a mohlo by viesť k výkladovým nejasnostiam pri uplatňovaní práv a povinností účastníkov trhu.

Zároveň je potrebné zohľadniť technické špecifiká existujúcich plynárenských sietí. V prípade prepravných a distribučných sietí nie je zabezpečená preprava vodíka spôsobom pri ktorom by odovzdané množstvo vodíka na vstupe bolo možné odobrať ako vodík na výstupe. Vtláčaný vodík sa mieša so zemným plynom a výsledkom je zmes plynu a vodíka, ktorej parametre musia byť v súlade s technickými a bezpečnostnými požiadavkami prevádzkovateľa siete. Z tohto dôvodu sa navrhuje, aby možnosť vtláčania vodíka bola viazaná na podmienky stanovené prevádzkovateľom prepravnej siete alebo prevádzkovateľom distribučnej siete, ktorí zodpovedajú za bezpečnú, spoľahlivú a efektívnu prevádzku siete.

K § 82x (Práva a povinnosti koncového odberateľa vodíka)

Navrhované ustanovenie § 82x upravuje právne postavenie odberateľa vodíka. Vo všeobecnej rovine je potrebné spomenúť, že koncový odberateľ vodíka bude mať v zásade analogické postavenie na trhu s vodíkom ako koncový odberateľ plynu na trhu s plynom. Bude teda môcť (za splnenia ďalších podmienok) zaistiť distribúciu vodíka do odovzdávacieho miesta sám, a v takom prípade dojedná zmluvu o prístupe do vodíkovej distribučnej sústavy a distribúcií vodíka a samotnú komoditu (vodík) si bude nakupovať na trhu od konkurenčných dodávateľov vodíka. Alebo si na trhu s vodíkom vyberie svojho dodávateľa vodíka, s ktorým dojedná

zmluvu o združených službách dodávok vodíka, a distribúcii vodíka do odovzdávacieho miesta zaistí na svoje meno a na svoj účet dodávateľ vodíka.

Z uvedeného potom vyplýva, že koncový odberateľ vodíka bude mať veľmi podobné oprávnenia ako koncový odberateľ plynu. Ide predovšetkým o oprávnenie uzatvoriť zmluvu o dodávke vodíka s dodávateľom vodíka, ktorého si vyberie na trhu (§ 82x ods. 1 písm. a) zákona). Pretože súčasný právny poriadok upravuje (i vo väzbe na smernicu (EÚ) 2024/1788, najmä na čl. 11 tejto smernice upravujúcej posilnenie postavenia odberateľov na trhu so zemným plynom a vodíkom a maloobchodné trhy) rozsiahle predzmluvné informovanie, upravuje sa oprávnenie koncového odberateľa vodíka požadovať pred uzatvorením zmluvy o dodávke vodíka alebo o združenej dodávke vodíka sprístupnenie informácií súvisiacich so základnými náležitosťami zmluvy (ktoré je dodávateľ vodíka povinný koncovému odberateľovi vodíka poskytnúť pred uzatvorením zmluvy) podľa navrhovaného § 82x ods. 1 písm. b) zákona. Samotná povinnosť dodávateľa vodíka poskytnúť požadované informácie uvedená v navrhovanom § 82x ods. 1 písm. b) je iba deklaratórna, pretože zákonná povinnosť poskytovania informácií pred zjednaním zmluvy o tom, aká zmluva sa navrhuje, čo je predmetom zmluvného dojednania atď. upravuje § 17 zákona o energetike. S právom výberu dodávateľa vodíka súvisí zákonné oprávnenie koncového odberateľa podľa § 82x ods. 1 písm. g) zákona, a to právo na bezplatné priradenie svojho odberného miesta k novému dodávateľovi vodíka v lehote do troch týždňov od doručenia žiadosti. Inými slovami, zákonné stanovenie lehoty pre uskutočnenie zmeny dodávateľa vodíka. K samotnému procesu zmeny dodávateľa vodíka vid'. § 17d zákona upravujúci zmenu dodávateľa elektriny, agregátora, dodávateľa plynu alebo dodávateľa vodíka.

S právom koncového odberateľa vodíka súvisí právo prístupu tretích strán do vodíkovej infraštruktúry. Bez tohto oprávnenia by koncový odberateľ vodíka nemohol realizovať svoje právo na zaistenie distribúcie vodíka do svojho odovzdávacieho miesta. Podľa návrhu má koncový odberateľ vodíka jednak právo na pripojenie odberného vodíkového zariadenia do vodíkovej prepravnej siete alebo do vodíkovej distribučnej siete, ak sú splnené technické podmienky a obchodné podmienky pripojenia do vodíkovej prepravnej siete alebo do vodíkovej distribučnej siete (§ 82x ods. 1 písm. f) zákona), jednak na samotný prístup do vodíkovej infraštruktúry, teda právo

- a) na prepravu a distribúciu vodíka, ak spĺňa technické podmienky a obchodné podmienky prístupu do vodíkovej siete,
- b) na uskladnenie vodíka, ak spĺňa technické podmienky a obchodné podmienky prístupu do zásobníka vodíka a uskladňovania vodíka.

Podľa čl. 16 ods. 3 smernice (EÚ) 2024/1788 majú členské štáty zaistiť, aby koncovým odberateľom bola ponúkaná možnosť elektronických vyúčtovaní a informácií o vyúčtovaní a flexibilné spôsoby vlastnej úhrady svojich účtov. V nadväznosti na toto ustanovenie smernice preto navrhovaný § 82x ods. 2 písm. l) stanovuje právo koncového odberateľa vodíka na výber písomného alebo elektronického spôsobu informovania o vyúčtovacej faktúre a spôsobu doručovania vyúčtovacej faktúry. S tým súvisí oprávnenie koncového odberateľa vodíka bezodplatne získať prostredníctvom dodávateľa vodíka merané údaje o spotrebe na svojom odbernom mieste v súlade so všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným podľa § 95 ods. 2 písm. e) (§ 82x ods. 1 písm. f) zákona), aby mal odberateľ vodíka možnosť skontrolovať fakturované množstvo dodaného vodíka.

Aby bola zabezpečená náležitá informovanosť koncových odberateľov o inštalovaných meracích zariadeniach a ich funkciách a o spôsoboch odpočtu dodávky vodíka, navrhuje sa nový § 82x ods. 1 písm. m) zákona, ktorý stanovuje oprávnenie koncového odberateľa vodíka na poskytnutie informácií o jednotlivých funkciách inštalovaného meradla a o spôsoboch odčítania meraných hodnôt umožňujúcich kontrolu vlastnej spotreby vodíka, ak má nainštalované určené meradlo podľa § 82aa. Uvedené ustanovenie odkazuje na § 82aa ods. 6 poslednej vety zákona, podľa ktorého je prevádzkovateľ vodíkovej prepravnej siete alebo prevádzkovateľ vodíkovej distribučnej siete pri každej výmene určeného meradla povinný poskytnúť koncovému odberateľovi vodíka písomne alebo elektronicky informáciu o jednotlivých funkciách inštalovaného určeného meradla a o spôsoboch odčítania meraných hodnôt, ktoré mu umožnia kontrolovať spotrebu vodíka. Informáciu môže prevádzkovateľ vodíkovej prepravnej siete alebo prevádzkovateľ vodíkovej distribučnej siete poskytnúť aj odkazom na svoje webové sídlo, ak je tam táto informácia zverejnená.

Navrhovaný ods. 2 upravuje základné zákonné povinnosti koncového odberateľa vodíka. Ide o štyri základné povinnosti

- a) pokiaľ koncový odberateľ vodíka požaduje pripojenie svojho vodíkového zariadenia k vodíkovej infraštruktúre, je povinný podieľať sa na úhrade oprávnených nákladov prevádzkovateľa vodíkovej prepravnej siete alebo prevádzkovateľa vodíkovej distribučnej siete, ktoré sú spojené s pripojením odberného vodíkového zariadenia do siete. Cena za pripojenie k vodíkovej infraštruktúre je predmetom cenovej regulácie podľa zákona o regulácii v sieťových odvetviach,
- b) umožniť prevádzkovateľovi vodíkovej prepravnej siete alebo prevádzkovateľovi vodíkovej distribučnej siete montáž určeného meradla vrátane telemetrického zariadenia na prenos údajov a umožniť prevádzkovateľovi vodíkovej prepravnej siete a prevádzkovateľovi vodíkovej distribučnej siete prístup k určenému meradlu a k telemetrickému zariadeniu,
- c) udržiavať odberné vodíkové zariadenie v zodpovedajúcom technickom stave – základná povinnosť týkajúca sa udržiavania odberného vodíkového zariadenia v bezpečnom stave, najmä podľa predpisov upravujúcich bezpečnosť práce na plynových zariadeniach. Zodpovednosť za stav odberného zariadenia musí byť na samotnom koncovom odberateľovi vodíka, pretože sa jedná o zariadenie už mimo vodíkovú infraštruktúru prevádzkovanú jej prevádzkovateľom s povolením vydaným ÚRSO
- d) dodržiavať rovnováhu medzi množstvom vodíka vstupujúcim do siete a množstvom vodíka súčasne vystupujúcim zo siete, ktorej je užívateľom – platí v prípade, že koncový odberateľ nakupuje plyn na trhu bez toho, že by si súčasne dojednal u dodávateľa vodíka združené služby dodávky vodíka. V takom prípade by bola táto povinnosť na dodávateľovi vodíka ako užívateľovi vodíkovej siete.

K § 82y (Odberné vodíkové zariadenia)

Navrhované ustanovenie § 82y upravuje odberné vodíkové zariadenia. Upravujú sa práva a povinnosti vlastníka alebo osoby oprávnenej užívať alebo spravovať odberné vodíkové zariadenie.

K § 82z (Podmienky pripojenia)

Navrhované ustanovenie § 82y upravuje podmienky pripojenia odberného vodíkového zariadenia.

K § 82aa (Dodávka a meranie vodíka)

Doplňa sa druhá veta do ods. 1 § 82aa, ktorou sa transponuje požiadavky čl. 18 smernice (EÚ) 2024/1788 na zabezpečenie využívania inteligentných meracích systémov vo vodíkovej sústave pre všetky kategórie odberateľov s výnimkou kategórie koncových odberateľov vodíka v domácnosti. Navrhovaná úprava kopíruje už existujúcu úpravu v elektroenergetike.

K § 82ab (Inteligentné meracie systémy) ods. 1 a 3

Navrhované ustanovenie § 82ab transponuje požiadavku čl. 18 ods. 2 a 6 smernice na zabezpečenie využívania inteligentných meracích systémov vo vodíkovej sústave pre všetky kategórie odberateľov s výnimkou kategórie koncových odberateľov vodíka v domácnosti, v prípade ktorých je potrebné pravidelne vykonávať posúdenie opodstatnenosti využitia IMS. Na základe tohto posúdenia, ktoré realizuje Ministerstvo hospodárstva SR v spolupráci s úradom, Ministerstvo určí kategórie koncových odberateľov vodíka v domácnosti, pre ktorých sa preukáže opodstatnenosť využívania IMS na základe analýzy nákladov a prínosov, v ktorej sú stanovené čisté prínosy pre odberateľov. Ostatní koncoví odberatelia vodíka v domácnosti budú mať stále možnosť požiadať o inštaláciu IMS na vlastné náklady.

K § 82ac (Ochranné pásmo)

Navrhované ustanovenie § 82ac upravuje ochranné pásma na ochranu vodíkových zariadení a priamych vodíkovodov. Ide o priestor v bezprostrednej blízkosti priameho vodíkovodu alebo vodíkového zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho vodíkovodu alebo od pôdorysu technologickej časti vodíkového zariadenia meraný kolmo na os vodíkovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti vodíkového zariadenia. Ustanovuje sa, že zhotoviť, zmeniť, odstrániť stavbu alebo vykonať stavebné úpravy a vykonávať činnosti v ochrannom pásme vodíkového zariadenia možno len so súhlasom a za podmienok určených prevádzkovateľom vodíkovej siete.

K § 82ad (Bezpečnostné pásmo) Navrhované ustanovenie § 82ad upravuje bezpečnostné pásmo určené na zabránenie porúch alebo havárií na vodíkových zariadeniach alebo na zmiernenie ich vplyvov a na ochranu života, zdravia a majetku osôb. Ide o priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi vodíkovodu alebo od pôdorysu vodíkového zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Zhotoviť, zmeniť, odstrániť stavbu alebo vykonať stavebné úpravy v bezpečnostnom pásme vodíkového zariadenia možno len so súhlasom prevádzkovateľa vodíkovej siete.

K § 82ae (Preložka vodíkového zariadenia)

Navrhované ustanovenie § 82ae upravuje preložkou vodíkového zariadenia. Jedná sa o premiestnenie niektorých prvkov vodíkového zariadenia alebo zmena trasy.

K § 82af (Neoprávnený odber vodíka)

Navrhované ustanovenie § 82af upravuje neoprávnený odber vodíka. Ustanovuje sa, že odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal vodík, je povinný uhradiť škodou aj ušlý zisk dodávateľovi vodíka, prevádzkovateľovi vodíkovej prepravnej siete a prevádzkovateľovi vodíkovej distribučnej siete.

K bodu 140 § 88 ods. 12

Navrhuje sa rozšírenie existujúceho ustanovenia v ods. 12, ktoré doteraz upravovalo povinnosť ministerstva v spolupráci s úradom vypracúvať analýzu ekonomických prínosov vyplývajúcich zo zavedenia rôznych foriem inteligentných meracích systémov a nákladov na ich obstaranie, inštaláciu a prevádzku pre jednotlivé kategórie koncových odberateľov elektriny. Navrhovaná úprava nadväzuje na požiadavky čl. 17 ods. 6 smernice, ktorý v zásade aplikuje rovnaký prístup k zavádzaniu IMS ako je aj v sektore elektroenergetiky aj na odberateľov plynu a vodíka.

K bodom 141 a 143 § 89 a § 89 ods. 8

Legislatívno-technická úprava. Úrad vykonáva okrem kontrolnej činnosti aj štátny dozor. Z uvedeného dôvodu je pre úplnosť potrebné navrhované doplnenie.

K bodom 142 a 144 § 89 ods. 1 a § 90 písm. a)

V súvislosti s ustanovením nových účastníkov trhu s vodíkom sa pre úrad ustanovuje rozšírenie výkonu dozoru a kontroly nad týmito účastníkmi trhu s vodíkom.

K bodom 145 až 151 § 91

V súvislosti s doplnením nových účastníkov trhu s vodíkom s novoustanovenými povinnosťami sa navrhujú doplniť správne delikty v prípade porušenia nových povinností.

K bodom 152 a 153 § 94 ods. 1 až 3

Do existujúceho § 94 sa v odsekoch 1 až 3 dopĺňa prevádzkovateľ zariadenia na skvapalňovanie plynu.

Súčasný § 94 zákona o energetike upravuje dôvernosť informácií subjektov na trhu, ktorým je zákonom uložená povinnosť zachovávať dôvernosť informácií a zákaz zneužívať takéto informácie v prospech osôb zo skupiny. Ide (v prípade plynárenstva) o transpozíciu článku 40 smernice (EU) 2024/1788, podľa ktorého (odsek 1) majú členské štáty zabezpečiť, aby každý prevádzkovateľ prepravnej siete, zariadenia na skladovanie zemného plynu alebo zariadenia LNG a každý vlastník prepravnej siete zachovával dôvernosť informácií, ktoré majú z obchodného hľadiska citlivú povahu činnostiach, ktoré môžu byť výhodné z obchodného hľadiska, boli poskytované diskriminačným spôsobom. Podľa odseku 2 potom platí, prevádzkovatelia prepravných sietí, zariadenia na skladovanie zemného plynu alebo zariadenia LNG nesmú v súvislosti s predajmi alebo nákupmi zemného plynu realizovanými podnikmi v skupine zneužívať informácie, ktoré majú z obchodného hľadiska citlivú povahu a ktoré získali od tretích strán v súvislosti s poskytovaním alebo dojednávaním prístupu do siete.

Podobné požiadavky pre sektor vodíkového hospodárstva potom stanovuje článok 54 smernice (EÚ) 2024/1788.

Predmetné požiadavky smernice (EÚ) 2024/1788 tak dopadajú nielen na prevádzkovateľov prepravnej siete a zariadenia na uskladňovanie zemného plynu, ale aj na prevádzkovateľov zariadení LNG. Ten v súčasnom výpočte povinných subjektov chýba, preto sa na zabezpečenie plnej transpozície dopĺňa do odsekov 1 až 3 § 94 zákona o energetike.

K bodu 154 § 95 ods. 1 písm. h)

Rozširuje sa splnomocňovacie ustanovenie Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky tak, aby mohlo vo vykonávacom právnom predpise ustanoviť kategórie odberných miest a odovzdávacích miest, na ktorých je nevyhnutné zachovanie možnosti vykonávať diaľkový odpočet inteligentného meracieho systému, resp. merania typu A. Na týchto odberných miestach a odovzdávacích miestach musí byť meradlo vymenené v zmysle § 40a ods. 2:

- bezodkladne, najneskôr do 30 dní odo dňa, kedy došlo k zániku možnosti vykonávať diaľkový odpočet na danom mieste, ak o tomto zániku nemal prevádzkovateľ distribučnej sústavy vedomosť vopred,

- najneskôr v deň, kedy dôjde k zániku možnosti vykonávať diaľkový odpočet na danom mieste, ak bol prevádzkovateľovi distribučnej sústavy deň zániku dostatočne vopred známy.

K bodu 155 § 95 ods. 1 písm. k) bod 5

Splnomocňovacie ustanovenia sa menia najmä v dôsledku zmien ZoE vyvolaných transpozíciou smernice (EÚ) 2024/1788.

V ods. 1, ktorý upravuje splnomocňovacie ustanovenia pre Ministerstvo hospodárstva, sa dopĺňa a rozširuje splnomocnenie vydať všeobecne záväzný právny predpis v oblasti požiadavky na dátové prenosy o požiadavky na interoperabilitu inteligentných meracích systémov uvedené pod písm. k) bod 5. tak, aby rozsah splnomocnenia zodpovedal upravenému zneniu § 77 ods. 4 ako aj požiadavkám čl. 17 smernice (EÚ) 2024/1788.

K bodu 156 § 95 ods. 1 písm. r)

Splnomocňovacie ustanovenia sa menia najmä v dôsledku zmien ZoE vyvolaných transpozíciou smernice (EÚ) 2024/1788.

V ods. 1, ktorý upravuje splnomocňovacie ustanovenia pre Ministerstvo hospodárstva, sa dopĺňa a rozširuje splnomocnenie vydať všeobecne záväzný právny predpis v oblasti požiadavky zavádzania a prevádzky IMS, uvedené v § 95 ods. 1 pod písm. r) tak, aby rozsah splnomocnenia zodpovedal upravenému zneniu § 77 ods. 4, § 82y a ďalej požiadavkám čl. 18 (EÚ) 2024/1788, podľa ktorých sú členské štáty povinné zabezpečiť na svojom území zavedenie IMS a v takom prípade prijmú a uverejnia minimálne funkčné a technické požiadavky na IMS, ktoré sa majú zaviesť na ich území, v súlade s čl. 18 a prílohou II. Členské štáty sú ďalej povinné zabezpečiť interoperabilitu uvedených IMS, ako aj ich schopnosť poskytnúť výstupy pre odberateľské systémy energetického hospodárstva. V tomto smere musia členské štáty náležite prihliadať na využitie dostupných relevantných noriem vrátane tých, ktoré umožňujú interoperabilitu, ako aj na osvedčené postupy a význam vývoja inteligentných sietí a vnútorného trhu s plynom.

K bodu 157 § 95 ods. 2 písm. e)

V ods. 2, ktorý upravuje splnomocňovacie ustanovenia pre úrad, sa dopĺňa splnomocnenie vydať všeobecne záväzný právny predpis v oblasti spôsobu, rozsahu a štruktúry poskytovania meraných a vyhodnotených údajov o spotrebe na odbernom mieste odberateľa plynu v závislosti od typu merania na odbernom mieste a štruktúry merania, údajov potrebných na vykonanie zmeny dodávateľa plynu a údajov potrebných na poskytovanie energetických služieb, uvedené pod písm. e) tak, aby rozsah splnomocnenia zodpovedal upravenému zneniu § 64 ods. 6 písm. p).

K bodu 158 § 95 ods. 2 písm. k)

Navrhuje sa splnomocnenie ÚRSO doplniť o splnomocnenie k úprave náležitostí plánu rozvoja vodíkovej distribučnej siete a podrobností zásad plánu vyradovania podľa § 75a ods. 3.

K bodu 159 nový § 96s

Dopĺňa sa nové prechodné ustanovenie k ustanoveniam zavádzajúcim regulovaný prístup na trhu s vodíkom.

Návrh zákona rozlišuje dva rozdielne prechodné stavy:

- a) prechod z dohodnutého prístupu k vodíkovej infraštruktúre na regulovaný prístup s účinkom od 1. januára 2033
- b) prechod z dohodnutého prístupu k vodíkovému zásobníku na regulovaný prístup s účinkom od 1. januára 2033

Zatiaľ čo v prípade zmeny na regulovaný prístup k vodíkovej infraštruktúre nestanovuje smernica (EÚ) 2024/1788 žiadne špecifické požiadavky - jedinou požiadavkou je požiadavka stanovená v čl. 35 ods. 4 tejto smernice aby v prípade dojednaného prístupu poskytl regulačné orgány užívateľom vodíkových sietí pokyny k tomu, aký má mať na dojednané sadzby dopad zavedenie regulovaného prístupu tretích strán, a túto požiadavku smernice sa navrhuje transponovať v návrhu novely zákona o regulácii – v prípade zmeny dohodnutého prístupu na regulovaný prístup do zásobníka vodíka obsahuje smernica 2024/1788 špeciálne pravidlo. Podľa čl. 35 ods. 3 smernice 2024/1788 platí, že členské štáty môžu stanoviť, že práva na kapacitu pridelené pred 5. augustom 2026 v systéme dojednaného prístupu tretích strán musia byť rešpektované až do dňa skončenia ich platnosti a nemajú byť dotknuté zavedením regulovaného prístupu tretích strán. Akokoľvek sa jedná o možnosť členského štátu, je vhodné túto možnosť využiť a v záujme právnej istoty strán transponovať do právneho poriadku. Je tomu tak preto, že v období dohodnutého prístupu by sa mali preferovať viacročné zmluvy o prístupe do zásobníka vodíka, ktoré budú stimulovať investície do výstavby takých zariadení (aj keď je viac než pravdepodobné, že do prijatia tohto návrhu zákona zrejme žiadna taká zmluva zjednaná nebude).

V prípade dohodnutého prístupu do vodíkovej prepravnej siete a vodíkovej distribučnej siete vyššie uvedené obmedzujúce pravidlo neplatí, a je tak prípadne na stranách, aby zjednali zmluvy o prístupe do prepravnej alebo distribučnej siete podľa svojho uváženia a potrieb aj tak, že by doba rezervácie prepravnej alebo distribučnej kapacity zasahovala za rok 2032. Až z konkrétnych podmienok regulovaného prístupu následne bude možné dovodiť, či aj pre také rezervácie kapacít má naďalej platiť zjednaná cena alebo bude nevyhnutné upraviť

zmluvy, resp. cenové ustanovenia v nich (predpokladá sa, že minimálne rezervácie kapacít zostanú zachované) podľa cenových podmienok regulovaného prístupu.

K bodu 160 Príloha č. 2

Z prílohy č. 2 k zákonu č. 251/2012 Z. z. sa v zmysle bodu 62.14. prílohy č. 1 k Legislatívnym pravidlám vlády SR navrhuje vypustenie bodov, v ktorých sa nachádzajú už neúčinné sekundárne právne akty.

K čl. II (živnostenský zákon)

K bodu 1 § 3 ods. 2 písm. d)

Navrhuje sa doplnenie vodíkových činností (výroba, preprava, distribúcia, dodávka, uskladňovanie, skvapalňovanie vodíka a prevádzkovanie vodíkového terminálu), ktoré nebudú živnosťou, nakoľko na prevádzkovanie týchto vymenovaných podnikateľských činností v energetike sa bude vyžadovať osobitné povolenie Úradu pre reguláciu sieťových odvetví.

K bodu 2 nový § 80au

Navrhovaným prechodným ustanovením sa upravuje právny režim živnostenských oprávnení vydaných pred nadobudnutím účinnosti zákona na výkon činností, ktoré svojím obsahom zodpovedajú činnostiam skvapalňovania plynu, výroby, prepravy, distribúcie, dodávky, uskladňovania a skvapalňovania vodíka alebo prevádzkovania vodíkového terminálu.

Cieľom navrhovanej úpravy je zabezpečiť kontinuitu výkonu podnikateľských činností a zachovanie právnej istoty dotknutých podnikateľských subjektov v období prechodu na nový regulačný rámec ustanovený týmto zákonom. Vzhľadom na vznik osobitnej právnej úpravy pre uvedené činnosti sa navrhuje ponechať existujúce živnostenské oprávnenia v platnosti do 30. júna 2027, a to v rozsahu oprávnenia nadobudnutého podľa doterajších predpisov.

Prechodné obdobie poskytne dotknutým subjektom dostatočný časový priestor na zosúladenie ich právneho postavenia s novými požiadavkami právnej úpravy, vrátane zabezpečenia potrebných povolení alebo splnenia ďalších podmienok vyžadovaných osobitným predpisom.

Navrhované ustanovenie tak vytvára primerané a časovo ohrozené prechodné obdobie medzi doterajším a novým právnym režimom výkonu predmetných činností.

K Čl. III (ZoPOZE)

K bodu 1 Poznámky pod čiarou k odkazom 3af a 3ag

Navrhuje sa rozšírenie odkazu pod čiarou pri pojmoch „motorový benzín“ a „motorová nafta“ s cieľom odstrániť aplikačné nejasnosti pri výklade týchto pojmov. Doplnením odkazu sa explicitne zohľadňuje aj bioetanol E100 a bionafta B100, aby bolo zrejmé, že tieto palivá patria pod definície motorového benzínu a motorovej nafty aj v prípade, ak nie sú zmiešané s fosílnou zložkou.

K bodu 2 § 2 ods. 6 nové písmená w) až z)

Transpozícia čl. 2 bodov 11 až 13 smernice o vnútornom trhu s plynom a navrhuje sa zavedenie nového pojmu kritéria pre nízkouhlíkové palivá ako spoločného legislatívneho označenia požiadavky na dosiahnutie najmenej 70 % úspory emisií skleníkových plynov.

K bodu 3 § 3b ods. 5

Doplňa sa, že výrobca elektriny s právom na podporu si nemôže pre zariadenie na výrobu elektriny uplatniť právo na podporu ani v prípade počas obdobia omeškania s úhradou právoplatne uložennej pokuty zo strany úradu.

K bodu 4 § 3d

Navrhuje sa vypustenie ustanovenia týkajúceho sa predĺženia podpory. Dané ustanovenie stratilo svoje opodstatnenie, vzhľadom na krátke zostávajúce obdobie podpory väčšiny zariadení vstupujúcich do predĺženej podpory so zníženou cenou elektriny.

K bodom 5 a 6 § 4 ods. 1 písm. g), § 4 ods. 3 písm. f)

Legislatívno-technické zmeny súvisiace s vypustením § 3d.

K bodu 7 § 4a ods. 11

Zmenou ide o zjednotenie výšky inštalovaného výkonu so zákonom o energetike uvedenom v § 4 ods. 4, na ktoré sa uvedené ustanovenie odvoláva.

K bodu 8 § 6 ods. 13 až 16

Legislatívno-technické zmeny súvisiace s vypustením § 3d.

K bodu 9 § 10a

Navrhuje sa ustanoviť práva a povinnosti výrobcu nízkouhlíkového plynu. Navrhovaná právna úprava vychádza z existujúcej úpravy práv a povinností výrobcu obnoviteľného plynu, pričom zohľadňuje obdobné postavenie oboch kategórií výrobcov v plynárenskom sektore. Cieľom je zabezpečiť jednotný a transparentný regulačný rámec pre výrobu plynov s prínosom k dekarbonizácii energetiky, posilniť právnu istotu dotknutých subjektov a vytvoriť podmienky na rozvoj výroby a využívania nízkouhlíkového plynu.

K bodom 10 a 11 § 11b a § 12aa

Navrhuje sa rozšíriť pôsobnosť registra obnoviteľných plynov aj na nízkouhlíkové plyny a právna úprava záruk pôvodu obnoviteľného plynu aj na záruky pôvodu nízkouhlíkového plynu. Cieľom je zabezpečiť jednotný a transparentný systém preukazovania pôvodu obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov a ich vlastností prostredníctvom spoločného registra obnoviteľných plynov a nízkouhlíkových plynov. Navrhovaná úprava predstavuje transpozíciu článku 9 smernice v oblasti záruk pôvodu nízkouhlíkových plynov.

K bodu 12 § 12ab

Navrhuje sa ustanoviť obsahové náležitosti záruky pôvodu nízkouhlíkového plynu, dobu jej použiteľnosti a účel jej využitia. Právna úprava vychádza z existujúcej úpravy záruk pôvodu obnoviteľného plynu, pričom zohľadňuje osobitosti nízkouhlíkových plynov a požiadavku preukazovania splnenia kritérií pre nízkouhlíkové palivá.

K bodu 13 § 14 ods. 1 písm. d)

Navrhovanou úpravou sa spresňuje a rozširuje vecný rozsah metodologickej usmerňovacej pôsobnosti ministerstva pri uvádzaní pohonných látok na trh. Nahradením pojmu „pokročilé biopalivá“ širším pojmom „pokročilé udržateľné pohonné látky“ a vymenovaním ďalších druhov palív sa reflektuje potreba zahrnúť do regulačného rámca aj ďalšie druhy palív, ktoré prispievajú k plneniu cieľov v oblasti dekarbonizácie dopravy a znižovania emisií skleníkových plynov

K bodu 14 § 14 ods. 3

Transpozícia čl. 4 ods. 9 smernice o vnútornom trhu s plynom.

K bodu 15 § 14b ods. 1

Navrhuje sa rozšíriť definíciu potvrdenia o udržateľnosti aj na preukazovanie súladu s kritériami pre nízkouhlíkové palivá. Zároveň sa ustanovuje okruh subjektov oprávnených vydávať potvrdenie o udržateľnosti pre nízkouhlíkové palivá.

K bodu 16 § 14b ods. 3

Navrhuje sa rozšíriť predmet dohľadu vykonávaného odborne spôsobilou osobou aj na overovanie splnenia kritérií pre nízkouhlíkové palivá vrátane dodržiavania systému hmotnostnej bilancie.

K bodu 17 § 14b ods. 6

Ustanovuje sa, že metodika na posudzovanie úspor emisií skleníkových plynov z nízkouhlíkových palív je určená delegovaným nariadením Komisie (EÚ).

K bodu 18 nový § 14eb

Navrhuje sa doplniť ustanovenie upravujúce súčinnosť ministerstva a prevádzkovateľa registra vo vzťahu k ministerstvu životného prostredia a Slovenskému hydrometeorologickému ústavu pri výkone ich pôsobnosti podľa zákona. Cieľom navrhovanej úpravy je jednoznačný právny základ pre vzájomnú spoluprácu a výmenu informácií nevyhnutných na plnenie úloh ustanovených týmto zákonom.

K bodu 19 § 14ga ods. 1

Navrhuje sa rozšíriť povinnosť vkladať údaje do databázy Únie aj na subjekty zapojené do životného cyklu nízkouhlíkových palív.

K bodu 20 Poznámka pod čiarou k odkazu 17ka

Navrhuje sa úprava poznámky pod čiarou k odkazu 17ka, z dôvodu zrušenia vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 271/2011 Z. z. a jej nahradenia novou vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 31/2026 Z. z., ktorou sa ustanovujú kritériá trvalej udržateľnosti.

K bodu 21 § 14ga ods. 5

Legislatívno-technická úprava.

K bodom 22 a 23 § 14h ods. 17

Navrhuje sa rozšíriť povinnosť preukazovania splnenia požiadaviek nezávislým a transparentným auditom aj na nízkouhlíkové palivá. Zároveň sa ustanovuje primerané použitie pravidiel systému hmotnostnej bilancie pri preukazovaní splnenia kritérií pre nízkouhlíkové palivá.

K bodu 24 Nadpis § 15a

Navrhuje sa úprava nadpisu § 15a s cieľom zosúladiť znenie s vecným rozsahom zákona a kompetenciami Slovenskej obchodnej inšpekcie. Doplnenie kategórie nízkouhlíkových palív do právnej úpravy rozširuje predmet štátneho dozoru aj na túto skupinu palív.

K bodom 25 a 26 § 16 ods. 1 písm. ar) a ods. 2 písm. a)

V súvislosti s doplnením výrobcu nízkouhlíkového plynu a vznikom novoupravených povinností sa navrhujú doplniť správne delikty v prípade porušenia nových povinností.

K bodu 27 nový § 18p

Prechodné ustanovenie má reflektovať navrhované zmeny v zákone o podpore obnoviteľných zdrojov. Navrhovaná právna úprava sa však nemá vzťahovať iba na zariadenie výrobcu elektriny uvedené do prevádzky po 1. januári 2027, ale má sa vzťahovať na všetky zariadenia a to aj tie, ktoré boli do prevádzky uvedené pred 1. januárom 2027. Cieľom navrhovanej právnej úpravy je, aby výrobcovia elektriny, ktorých zariadenie na výrobu elektriny bolo uvedené do prevádzky uvedené pred 1. januárom 2027 nemohli žiadať o prolongáciu podpory a nadobudnúť práva s ňou spojené.

K bodu 28

Legislatívno-technické zmeny súvisiace s vypustením § 3d.

K bodom 29 a 30 Príloha č. 2

Z prílohy č. 2 k zákonu č. 309/2009 Z. z. sa v zmysle bodu 62.14. prílohy č. 1 k Legislatívnym pravidlám vlády SR navrhuje vypustenie bodov, v ktorých sa nachádzajú už neúčinné sekundárne právne akty. Zároveň sa navrhuje doplnenie smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1788 z 13. júna 2024 do transpozičnej prílohy.

K Čl. IV (ZoR)

K bodom 1 a 2 § 2 písm. c) bod 1 a 4

Navrhuje sa doplnenie v prvom bode aby regulovanými činnosťami boli aj uskladňovanie elektriny a agregácia. V štvrtom bode sa navrhuje doplnenie aby regulovanou činnosťou bolo aj skvapalňovanie plynu.

K bodu 3 § 2 písm. c) nové body 11 až 13

Navrhuje sa doplniť definícia regulovaných činností o nové činnosti na trhu s vodíkom ako aj výkon činnosti organizátora zdieľania.

K bodom 4 až 8 § 4

Do príslušných úloh úradu sa dopĺňajú činnosti súvisiace s rozvojom trhu s vodíkom.

K bodom 9 až 14, 16 až 33 a 35**§ 9 až § 11**

Zavádzajú sa nové právomoci v rámci pôsobnosti ÚRSO súvisiace s rozvojom trhu s vodíkom a so zmenami na trhu s plynom v súvislosti s transpozíciou smernice o vnútornom trhu s plynom. Transpozičné ustanovenie k čl. 78 smernice o vnútornom trhu s vodíkom.

K bodu 34 § 11 ods. 2 písm. g)

Navrhovaná úprava súvisí s § 11b zákona č. 309/2009 Z. z., podľa ktorého cenovej regulácii podlieha poskytovanie služieb súvisiacich s prevádzkou obnoviteľných plynov a po novelizácii aj nízkouhlíkových plynov.

K bodu 15 Poznámka pod čiarou k odkazu 17d

Navrhuje sa aktualizácia poznámky pod čiarou k odkazu 17d) v zákone č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach, z dôvodu prijatia vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2026/855 zo 14. apríla 2026 o požiadavkách interoperability a nediskriminačných a transparentných postupoch prístupu k údajom potrebným na zmenu dodávateľa zo strany odberateľa (Ú. v. EÚ L, 2026/855, 16.4.2026), ktoré svojimi technickými požiadavkami priamo nadväzuje na vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1162 zo 6. júna 2023 o požiadavkách interoperability a nediskriminačných a transparentných postupoch prístupu k údajom z merania a o spotrebe (Ú. v. EÚ L 154, 15.6.2023).

K bodom 36 až 41 § 13

Do spôsobu vecnej regulácie sa dopĺňa aj regulácia v oblasti trhu s vodíkom, ktorú bude ÚRSO vykonávať.

K bodu 42 § 15 ods. 6 druhá veta

Navrhuje sa doplniť úprava predkladania prevádzkových poriadkov dotknutých subjektov na trhu s vodíkom úradu na schválenie.

K bodu 43 § 16a ods. 1, 2 a 6

Transpozícia čl. 5 smernice o vnútornom trhu s plynom.

K bodom 44 až 46 § 22

K právomociam ÚRSO sa dopĺňa aj regulácia kvality na trhu s vodíkom ako aj uskladňovanie elektriny a agregácia elektriny.

K bodom 47 až 57 § 24

Splnomocnenie pre ÚRSO pre vydanie vyhlášky o pravidlách trhu sa rozširuje aj na vydanie vyhlášky o pravidlách trhu s vodíkom tak, aby bolo zaistené efektívne a transparentné fungovanie rozvíjajúceho trhu s vodíkom.

K bodom 58 až 61 § 29 ods. 13 a 14

Do povinností regulovaných subjektov sa dopĺňajú povinnosti regulovaných subjektov na trhu s vodíkom.

K bodu 62 § 36 ods. 2 písm. a)

Regulované subjekty na trhu s vodíkom sa dopĺňajú medzi subjekty, ktoré sa môžu dopustiť správneho deliktu, ak vykonávajú regulovanú činnosť bez povolenia podľa ZoE.

K bodu 63 § 36 ods. 2 nové písmená g) až i)

Navrhovaná úprava dopĺňa taxatívny zoznam správnych deliktov o správny delikt, ktorého skutková podstata je naplnená porušením povinnosti, ktorých súčinnosť je nevyhnutná najmä pre účely výkonu kontroly. Navrhované doplnenie má na dané osoby pôsobiť výchovne a s generálnou prevenciou.

K bodom 64 až 69 § 37 a § 38

Možnosti alternatívneho riešenie sporov sa rozširujú aj na spory vzniknuté zo vzťahov na trhu s vodíkom. Transpozícia čl. 25 smernice o vnútornom trhu s plynom.

K bodu 70 Poznámka pod čiarou k odkazu 57c

Navrhuje sa úprava poznámky pod čiarou z dôvodu upresnenia právnych predpisov, na ktoré poznámka odkazuje.

K bodu 71 § 40 ods. 1 nové písmeno q)

Dopĺňa sa splnomocnenie pre ÚRSO k stanoveniu postupu zahrnutia nákladov vrátane odpisov vyradovaných distribučných sietí alebo ich častí z prevádzky podľa plánu vyradovania v cene za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu vykonávacím právnym predpisom. Transpozícia čl. 57 ods. 6 smernice o vnútornom trhu s plynom.

K bodom 72 až 86 a 88 § 40 ods. 4

Splnomocnenie pre ÚRSO pre vydanie vyhlášky o pravidlách trhu sa rozširuje aj na vydanie vyhlášky o pravidlách trhu s vodíkom tak, aby bolo zaistené efektívne a transparentné fungovanie rozvíjajúceho trhu s vodíkom.

K bodu 87 § 40 ods. 4 písm. ah)

Navrhovaná úprava vychádza zo zmeny definície, kedy máme závislého odberateľa, nie zraniteľného.

K bodu 89 nový § 45I

Navrhované prechodné ustanovenie reaguje na skutočnosť, že do 31. decembra 2032 sa bude uplatňovať dohodnutý prístup na trh s vodíkom do vodíkovej prepravnej alebo distribučnej siete a rovnako tak do zásobníka vodíka.

Ku každej regulácii cien je v zásade potrebné, aby existoval subjekt vykonávajúci činnosť podliehajúcu cenovej regulácii. Inak by nebolo možné rozhodovať o návrhu na stanovenie regulovanej ceny, pretože by nemal kto taký návrh podať, poprípade rozhodovať o stanovení regulovanej ceny z moci úradnej, nakoľko aj v takom prípade je potrebné vychádzať (až na výnimočné prípady, kedy by bola cena stanovená napr. benchmarkovým porovnaním s cenami stanovenými pre prevádzkovateľov podobných činností v zahraničí) z individualizovaných nákladov príslušného prevádzkovateľa energetického zariadenia.

Samotná právna úprava, podľa ktorej sa má od 1. januára 2033 zmeniť dohodnutý prístup do vodíkovej prepravnej a distribučnej siete a do zásobníka vodíka, tak nepostačuje na to, aby podľa nej boli vykonávané cenovo regulačné právomoci podľa zákona o regulácii. Preto sa navrhuje prechodná právna úprava, ktorá stanovuje, že cenová regulácia pripojenia a prístupu do vodíkovej prepravnej siete, vodíkovej distribučnej siete alebo zásobníka vodíka (podľa § 11 ods. 2 písm. j) až n) zákona) sa vykoná prvýkrát na rok 2033 a rok 2033 je prvým rokom regulačného obdobia vo vodíkovom hospodárstve.

To ale platí iba v prípade, že sa neuplatní druhý bod prechodných ustanovení, ktorý práve upravuje situácie, kedy by do roku 2032 nevznikol žiadny subjekt, ktorý by vykonával činnosti, ktoré by mali byť predmetom cenovej regulácie od roku 2032. V takom prípade platí, že ÚRSO nevykoná cenovú reguláciu pre jednu alebo viac regulovaných činností, ak pred lehotou pre podanie cenového návrhu podľa § 14 ods. 5 nebolo vydané žiadne povolenie na prepravu vodíka, distribúciu vodíka alebo uskladňovanie vodíka. ÚRSO v takom prípade vykoná cenovú reguláciu pripojenia a prístupu do vodíkovej prepravnej siete, vodíkovej distribučnej siete alebo zásobníka vodíka prvýkrát na rok nasledujúci po roku, v ktorom bolo vydané povolenie na prepravu vodíka, distribúciu vodíka alebo uskladňovanie vodíka. Pokiaľ už totiž bolo vydané povolenie na prepravu vodíka, distribúciu vodíka alebo uskladňovanie vodíka, je zrejmé, že určitá osoba sa chystá vykonávať takú činnosť a za tým účelom musí vlastniť, resp. mať k dispozícii vodíkové zariadenie, s ktorým sú spojené náklady a na ktorých základe môže ÚRSO vykonať cenovú reguláciu predmetných činností.

Zároveň sa navrhuje prechodné ustanovenie vo vzťahu k povinnostiam úradu podľa § 10, nakoľko rok 2033 je prvým rokom cenovej regulácie vodíkoveho hospodárstva, a vzhľadom k tomu úrad nemôže do tej doby uverejniť, vypracovať povinnosti vyplývajúce z doplnení ohľadom vodíkoveho hospodárstva.

K bodu 90

Z prílohy č. 2 k zákonu č. 250/2012 Z. z. sa v zmysle bodu 62.14. prílohy č. 1 k Legislatívnym pravidlám vlády SR navrhuje vypustenie bodov, v ktorých sa nachádzajú už neúčinné sekundárne právne akty.

K Čl. V (Zákon o ARS)

V nadväznosti na novú právnu úpravu v oblasti trhu s vodíkom v ZoE je potrebné novelizovať zákon č. 391/2015 Z. z. o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a určiť príslušnosť ÚRSO na alternatívne riešenie spotrebiteľských sporov vyplývajúcich zo zmlúv o pripojení do vodíkovej distribučnej siete a zmlúv o združenej dodávke vodíka.

K Čl. VI (zákon č. 108/2024 Z. z.)

K bodu 1 § 2 písm. a) a c)

V nadväznosti na novú právnu úpravu v oblasti trhu s vodíkom v ZoE je s cieľom zabezpečiť náležitú mieru ochrany spotrebiteľa potrebné v Zákone o ochrane spotrebiteľa špecifikovať, že za „produkt“ v zmysle § 2 písm. c) Zákona o ochrane spotrebiteľa sa považuje aj vodík, ktorý nie je na predaj v obmedzenom objeme alebo v určenom množstve, t. j. ktorý sa spotrebiteľovi dodáva na základe zmluvy o združenej dodávke vodíka.

Z dôvodov právnej istoty sa zároveň v Zákone o ochrane spotrebiteľa jednoznačne vymedzuje, že vodík, ktorý je na predaj v obmedzenom objeme alebo v určenom množstve (napr. vodík predávaný v ocelových fľašiach) sa považuje za „tovar“ v zmysle § 2 písm. a) Zákona o ochrane spotrebiteľa.

K bodu 2 § 5 ods. 5 a § 14 ods. 5 písm. f)

V nadväznosti na novú právnu úpravu v oblasti trhu s vodíkom v ZoE je s cieľom eliminovať prípadné duplicity, nejasnosti vznikajúce v aplikačnej praxi a zabezpečiť náležitú mieru ochrany spotrebiteľa potrebné jednoznačne určiť, ktoré všeobecné informačné povinnosti obchodníka podľa § 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa a ktoré osobitné ustanovenia o zmluve uzavretej na diaľku a o zmluve uzavretej mimo prevádzkových priestorov obchodníka podľa § 14 až 22 Zákona o ochrane spotrebiteľa sa vzťahujú, resp. nevzťahujú na zmluvy, predmetom ktorých je dodávanie vodíka.

K bodu 3 § 14 ods. 5 písm. f)

Novelizačným bodom sa odstraňuje duplicitná právna úprava informačnej povinnosti dodávateľa elektriny a plynu vo vzťahu k adrese elektronickej pošty dodávateľa. V § 15 ods. 1 písm. a) Zákona o ochrane spotrebiteľa je táto povinnosť ustanovená pre prípady zmlúv uzavretých na diaľku a zmlúv uzavretých mimo prevádzkových priestorov obchodníka. Zákonom č. 259/2025 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony bola táto povinnosť zavedená pre zmluvy o združenej dodávke elektriny a združenej dodávke plynu bez ohľadu na spôsob ich uzavretia. S cieľom eliminovať prípadné nejasnosti vznikajúce v aplikačnej praxi sa preto ustanovuje, že povinnosť podľa § 15 ods. 1 písm. a) Zákona o ochrane spotrebiteľa sa nevzťahuje na zmluvu o dodávaní elektriny, plynu alebo vodíka, ktoré nie sú na predaj v obmedzenom objeme alebo v určenom množstve. Povinnosť uvádzať adresu elektronickej pošty bude pre tieto zmluvy vyplývať z ustanovenia § 17 ods. 1 písm. a) prvého bodu podbodu 1.1. ZoE.

K bodu 4 § 25

Novelizačným bodom sa na základe dohody MH SR a MS SR zrušuje Komisia na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík obchodníkov (ďalej len „Komisia“). Komisia splnila svoj historický účel spojený predovšetkým s ochranou kolektívnych záujmov spotrebiteľov v prípade porušovania právnych predpisov zo strany najmä nebankových spoločností a iných obchodníkov plošne a masovo používajúcich neprijateľné zmluvné podmienky a nekalé obchodné praktiky. Činnosť Komisie a výsledky jej práce viedli k viacerým legislatívnym zmenám zvyšujúcim úroveň ochrany spotrebiteľa v podmienkach SR. Komisia je však už dlhodobo nečinná a jej existencia je preto len formálna. Jej zrušenie prispeje k sprehľadneniu a zjednodušeniu administratívnych procesov súvisiacich s vybavovaním spotrebiteľských podnetov na strane podávateľov podnetov aj štátnych orgánov. Úlohu a činnosť Komisie je možné nahradiť medzirezortnou spoluprácou a koordináciou orgánov s kompetenciami v oblasti ochrany spotrebiteľa, a to aj na menej formálnom základe, procesným mechanizmom žalôb na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a primeranými právomocami orgánov dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa.

K bodu 5 § 26 ods. 3

Novelizačným bodom sa kompetenčné ustanovenie ÚRSO v Zákone o ochrane spotrebiteľa zosúladiť s ustanovením § 9 ods. 7 ZoR.“.

K bodu 6 § 55

V súvislosti so zrušením Komisie sa zrušuje vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 406/2008 Z. z. o zložení, rozhodovaní, organizácii práce a postupe komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách v znení neskorších predpisov.

K Čl. VII (Účinnosť)

Navrhuje sa účinnosť zákona od 1. januára 2027.